

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК І

Завдання для самоконтролю
для студентів напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит”

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
бухгалтерського обліку і оподаткування
Протокол № 7
від 19.02.2015

Фінансовий облік І. Завдання для самоконтролю для студентів напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит”/ Укл.: Лень В.С., Гнедіна К.В. — Чернігів: ЧНТУ, 2015. — 79 с.

Укладачі: ЛЕНЬ ВАСИЛЬ СТЕПАНОВИЧ, кандидат економічних наук, професор,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування
ГНЕДИНА КАТЕРИНА ВОЛОДИМИРІВНА, кандидат економічних наук,
асистент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування

Відповідальний за випуск: ЛЕНЬ ВАСИЛЬ СТЕПАНОВИЧ, завідувач кафедри
бухгалтерського обліку і оподаткування
кандидат економічних наук, професор.

Рецензент: ГОГОЛЬ ТЕТЯНА АНАТОЛІВНА, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування ННІ
економіки Чернігівського національного технологічного
університету

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ	5
1.1 Запитання та завдання для самоконтролю	5
1.2 Тести	5
2 ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ І ГРОШОВИХ ДОКУМЕНТІВ	10
2.1 Запитання та завдання для самоконтролю	10
2.2 Задачі для розв'язання.....	10
2.3 Тести	12
3 ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	18
3.1 Запитання та завдання для самоконтролю	18
3.2 Задачі для розв'язання.....	18
3.3 Тести	20
4 ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	26
4.1 Запитання та завдання для самоконтролю	26
4.2 Задачі для розв'язання.....	27
4.3 Тести	30
5 ОБЛІК ЗАПАСІВ	39
5.1 Запитання та завдання для самоконтролю	39
5.2. Задачі для розв'язання.....	39
5.3. Тести	42
6 ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ	49
6.1. Запитання та завдання для самоконтролю	49
6.2. Задачі для розв'язання.....	49
6.3. Тести	52
7 ОБЛІК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ ТА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ, УТРИМУВАНИХ ДЛЯ ПРОДАЖУ	57
7.1. Запитання та завдання для самоконтролю	57
7.2. Задачі для розв'язання.....	57
7.3. Тести	59
8 ОБЛІК ВИТРАТ І КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ І ПОСЛУГ	64
8.1. Запитання та завдання для самоконтролю	64
8.2. Задачі для розв'язання.....	64
8.3. Тести	68
9 ПРИКЛАД ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧІ	76
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	78

ВСТУП

Відповідно до освітньо–професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит” галузі знань 0305 “Економіка і підприємництво” дисципліна “Фінансовий облік І” є нормативною і належить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін.

Вивчення дисципліни «Фінансовий облік І» сприяє формуванню професійних знань та вмінь з обліку активів, зобов'язань та капіталу підприємства у відповідності до національних та міжнародних стандартів обліку. Метою викладання дисципліни є засвоєння студентами теоретичних основ та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності, визначення місця і ролі фінансового обліку в управлінській діяльності з урахуванням вимог національних стандартів обліку.

В основі вивчення курсу лежить відвідування студентами лекцій та практичних занять, а також самостійна робота з підручниками, навчальними, методичними посібниками, спеціальною літературою, законодавчими актами, у тому числі з питань бухгалтерського обліку.

Для якісного засвоєння дисципліни «Фінансовий облік І» студентам необхідно ознайомитися з навчальною програмою і даними методичними вказівками, самостійно опрацювати матеріал, використовуючи рекомендовані літературні джерела.

Методичні вказівки включають запитання і завдання для самоконтролю, задачі, тести, самостійне опрацювання яких студентами сприятиме засвоєнню ними теорії фінансового обліку І та отриманню практичних навичок по відображенню в обліку різноманітних господарських операцій, що мають місце на підприємстві.

При виконанні практичних завдань і пошуку відповіді на тести рекомендується: вивчити матеріал теми за літературними джерелами і коротко його законспектувати. Крім того, необхідно визначитись із Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, які необхідно використати при вирішенні задачі чи відповіді на тести, а також з нормативною базою з оподаткування.

Самостійне виконання завдань студентами направлено на:

- набуття теоретичних знань з обліку активів, капіталу та зобов'язань підприємства з урахуванням вимог національних стандартів обліку;
- вивчення методики та техніки обліку господарських операцій;
- набуття практичних навичок з первинного, синтетичного та аналітичного обліку.

1 ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ

1.1 Запитання та завдання для самоконтролю

1. Організаційна структура та функції РМСБО.
2. Концептуальна основа МСФЗ та основні вимоги до фінансової звітності.
3. Концептуальні засади бухгалтерського обліку та складання звітності в Україні.
4. Принципи бухгалтерського обліку та складання звітності.
5. Нормативна база України з бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

1.2 Тести

1. Принципи бухгалтерського обліку визначені у:

- а) Плані рахунків;
- б) наказі про облікову політику;
- в) Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

2. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку призначається:

- а) з'їздом Міжнародної федерації бухгалтерів;
- б) фондом комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- в) зборами ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

3. Термін “Міжнародні Стандарти Фінансової Звітності” охоплює:

- а) лише МСФЗ;
- б) лише МСБО;
- в) МСФЗ, Тлумачення Комітету з тлумачень МФЗ, МСБО та тлумачення ПКТ (постійного комітету тлумачень).

4. Існують такі концепції капіталу:

- а) капіталістична;
- б) соціалістична;
- в) капіталістична та соціалістична;
- г) фінансова і фізична.

5. При складанні звітності можуть використовуватись такі бази оцінки її елементів:

- а) історична собівартість;
- б) поточна собівартість;
- в) вартість реалізації/погашення;
- г) теперішня/приведена вартість;

д) всі перелічені бази.

6. Елементи фінансових звітів будуть визнаватися, якщо дотримані такі умови:

- а) існує ймовірність надходження або вибуття будь-яких майбутніх економічних вигод, пов'язаних з елементом;
- б) елемент має вартість, яка може бути достовірно оцінена;
- в) існує ймовірність надходження або вибуття будь-яких майбутніх економічних вигод, пов'язаних з елементом та елемент має вартість, яка може бути достовірно оцінена.

7. Концептуальні засади ведення бухгалтерського обліку та складання звітності в Україні визначені:

- а) Концептуальною основою РМСБО;
- б) Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;
- в) Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та НП(с)БО 1;
- г) НП(с)БО 1;
- д) обліковою політикою підприємства;
- е) документа, що визначає концептуальні засади ведення бухгалтерського обліку та складання звітності в Україні не існує.

8. У НП(с)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” наведено основних принципів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності:

- а) 2;
- б) 9;
- в) 10;
- г) 16.

9. Діючі національні стандарти бухгалтерського обліку стосуються:

- а) всіх суб'єктів господарювання без виключення;
- б) всіх суб'єктів господарювання за виключенням бюджетних установ і організацій;
- в) всіх суб'єктів господарювання за виключенням бюджетних установ і організацій та фінансових установ.

10. Елемент фінансової звітності — це:

- а) форми, які входять до складу фінансової звітності;
- б) статті звітності, щодо яких наводиться інформація;
- в) розділи форм фінансової звітності.

11. Стандарти фінансової звітності не включають:

- а) форми обліку;
- б) облікових підходів, що вимагаються, до окремих статей у фінансових звітах;
- в) загальних принципів, які слід використовувати при підготовці фінансових звітів.

12. Комітет з тлумачень міжнародної фінансової звітності призначає:

- а) Міжнародна федерація бухгалтерів;
- б) Фонд комітету міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- в) Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

13. Принцип превалювання змісту над формою означає:

- а) операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми;
- б) зміст фінансової звітності має перевагу над її формою;
- в) у звітності підприємства на початку ставиться її зміст, а форми наводяться потім.

14. Принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності визначаються:

- а) Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;
- б) П(с)БО;
- в) Інструкцією із застосування Плану рахунків;
- г) внутрішніми нормативними документами підприємства.

15. Для різних елементів фінансової звітності застосовуються:

- а) завжди однакові бази оцінки;
- б) завжди різні бази оцінки;
- в) бази оцінки, визначені стандартами обліку та звітності.

16. При визначенні бази оцінки елементів звітності перевага надається:

- а) історичній собівартості;
- б) поточній собівартості;
- в) вартості реалізації;
- г) теперішній вартості.

17. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку в Україні затверджує:

- а) Верховна Рада України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Комітет з Національних стандартів бухгалтерського обліку.

18. Фінансова звітність є достовірною у разі:

- а) коли вона не містить ніяких помилок;
- б) коли вона не містить перекручень;
- в) коли вона не містить помилок і перекручень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності.

19. При застосуванні фінансової концепції капіталу при збільшенні чистих активів:

- а) фізична виробнича потужність за період збільшується;
- б) фізична виробнича потужність за період зменшується;
- в) фізична виробнича потужність за період може як збільшуватись, так і зменшуватись.

20. Критеріями, що забезпечують корисну інформацію для користувачів, є:

- а) принципи бухгалтерського обліку і складання звітності;
- б) якісні характеристики звітності;
- в) відповідність застосовуваним стандартам обліку і звітності.

21. Оптимальне співвідношення між якісними характеристиками фінансової звітності визначається:

- а) МСФЗ;
- б) Концептуальною основою;
- в) шляхом професійних суджень.

22. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку для державного сектору розроблені на основі:

- а) міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- б) це окремі стандарти, які не враховують вимог міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

23. Перший звітний період новоствореного підприємства не може бути більшим за:

- а) 6 місяців;
- б) 12 місяців;
- в) 15 місяців;
- г) 18 місяців.

24. Стаття наводиться у фінансовій звітності якщо:

- а) існує ймовірність надходження або вибуття майбутніх економічних вигод, пов'язаних з цією статтею;
- б) оцінка статті може бути достовірно визначена;
- в) існує ймовірність надходження або вибуття майбутніх економічних вигод, пов'язаних з цією статтею та одночасно оцінка статті може бути

достовірно визначена.

25. Фінансова звітність повинна надавати можливість користувачам порівнювати:

- а) фінансові звіти підприємства за різні періоди та фінансові звіти різних підприємств;
- б) фінансові звіти різних підприємств;
- в) фінансові звіти підприємства за різні періоди.

26. Якісна характеристика фінансових звітів “зрозумілість” належить до їх:

- а) змісту;
- б) подання.

27. Якісні характеристики фінансових звітів стосуються:

- а) їх змісту і подання;
- б) їх змісту;
- в) подання.

28. Концепції капіталу й збереження капіталу розкриті у:

- а) Концептуальній основі РМСБО;
- б) НП(с)БО 1;
- в) Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

29. Принцип послідовності не передбачає постійне (із року в рік) застосування підприємством:

- а) обраної форми бухгалтерського обліку;
- б) методів нарахування резерву сумнівних боргів;
- в) методів нарахування амортизації основних засобів.

30. Методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні визначаються:

- а) Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”;
- б) П(с)БО;
- в) постановами Кабінету Міністрів України;
- г) Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та П(с)БО.

2 ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ І ГРОШОВИХ ДОКУМЕНТІВ

2.1 Запитання та завдання для самоконтролю

1. Гроші як економічний фактор виробництва і засіб економічного розвитку.
Завдання обліку грошових коштів.
2. Документальне оформлення касових операцій;
3. Економічна суть і значення грошей.
4. Касова книга.
5. Курсові різниці та їх відображення в обліку.
6. Облік інших коштів, грошових документів і грошових коштів у дорозі.
7. Облік касових операцій.
8. Облік кредитів.
9. Облік наявності й руху коштів на інших рахунках у банку.
10. Облік наявності й руху коштів па поточному рахунку в банку.
11. Облік наявності й руху коштів у касі та контроль за дотриманням касової дисципліни.
12. Облік розрахунків за виданими авансами.
13. Основні поняття з обліку касових операцій та інших коштів.
14. Особливості обліку коштів в іноземній валюті та валютних операцій.
15. Порядок здавання готівки в банк.
16. Порядок одержання грошових коштів у банку;
17. Рахунки в банках, порядок їх відкриття.
18. Розрахункові операції в іноземній валюті.

2.2 Задачі для розв'язання

Задача 1. За даними Журналу 1 (дивись таблицю 2.1) та Відомості 1.1 (дивись таблицю 2.2) до нього відновити зміст господарських операцій.

Таблиця 2.1 - Дані Журналу 1

З кредиту рахунка 30 "Готівка" в дебет рахунків																					
Дата	З кредиту рахунку 30 в дебет рахунків																			Разом	
	141	151	201	203	207	28	311	372	375	505	60	631	65	66	671	681	685	69	91		92
04.05		213						56												45	314
05.05	1112															831					1943
06.05							170	11		808											989
20.05					99	33					702						72	181			1087
21.05					11		44	38											20		113
29.05			48								121			181	55		15			24	444
30.05				57			258	299	13		790	720	20	270	341			69			2837
Разом	1112	213	48	57	110	33	472	404	13	808	911	1422	20	451	396	831	87	250	20	69	7727

Таблиця 2.2. - Дані Відомості 1.1

ВІДОМІСТЬ 1.1 в дебет рахунку 30 "Готівка" з кредиту рахунків																					
Дата	В дебет рахунку 30 з кредиту рахунків																				Разом
	141	151	341	361	371	372	374	377	41	45	46	48	505	601	66	681	685	701	41		
04.05	42				19	7															68
05.05			3			29			53				2000				15				2100
06.05							77							1009		44					1130
20.05		29			34			12				92				10		16			193
21.05						11			121												132
29.05	18	144																11	151		324
30.05				12	6				215	3000		23									3256
Разом	60	173	3	12	59	47	77	12	389	3000	92	23	2000	1009	10	44	42	151	0		7203

Задача 2. Підприємство 25 квітня 201_ року поклато на депозит 500,0 тис. рос. руб. Строком на 3 місяці. Ставка відсотка за договором депозиту 9 % річних нараховується в кінці місяця і перераховується на окремий валютний рахунок підприємства 1 числа наступного місяця. Курс російського рубля за датами: 25.04.1_ — 0,291 грн, 01.05.1_ — 0,295, 01.06.1_ — 0,294, 01.07.1_ — 0,302, 26.07.1_ — 0,301. Відсотки за останній місяць нараховуються і перераховуються 26.07.1_ р. в день повернення депозитних коштів на валютний рахунок клієнта.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 3. Працівник розрахувався з підприємством постачальником власними коштами за отриману сировину в сумі 12 000 грн з ПДВ, оскільки на підприємстві грошей на поточному рахунку не було. Ліміт каси 1000 грн. У касі наявних грошей 400 грн.

Зробити проводки до перевірки підприємства податковою службою та після перевірки.

Задача 4. Підприємство отримало з банку у касу 1200 грн на відрядження, з яких видано 400 грн працівникам як аванс на відрядження (кошти використані повністю) та 800 грн експедитору на закупівлю матеріалів. Експедитор закупив матеріали на цю суму з ПДВ та здав авансовий звіт.

Зробити проводки до перевірки підприємства та після перевірки контролюючим органом.

Задача 5. Для купівлі 1000\$ США уповноваженому банку перераховано 6000 грн. Курс купівлі 1 дол. США — 17,5 грн. Курс НБУ за 1 дол. США на дату зарахування валюти на рахунок — 17,3 грн.

Витрати, пов'язані з купівлею валюти:

— комісійна винагорода банку — 200 грн;

— збір до Пенсійного фонду 1,5 % до ціни купівлі;
Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 6. Підприємство сплатило нерезиденту аванс у сумі 10,0 тис. доларів США за поставку продукції. Поставка продукції здійснена через 280 днів з дати перерахування авансу. Курс долара на дату перерахування 18,5 грн з 1 долар, на кінцеву дату поставки товару — 18,0 грн з 1 долар.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 7. Підприємство купило 2000\$ США за курсом 19,50 грн/долар. Курс НБУ на дату купівлі — 18,50 грн/долар. Сума сплачених банку комісійних склала 200 грн.

Скласти бухгалтерські проводки. Визначити балансову вартість валюти для відображення у податкових розрахунках.

Задача 8. Куплено вексельний бланк за 6,60 грн з ПДВ. Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 9. Підприємство перерахувало банку для продажу 2000 євро. Курс євро на 1-ше число місяця — 25,5 грн за євро, на дату перерахування банку — 25,6 грн. Податкова балансова вартість валюти — 51 000 грн. Продано валюту за курсом 25,65 грн/євро. Сплачено комісійні банку у сумі 250 грн.

Зробити бухгалтерські проводки, визначити фінансовий результат від здійсненої операції. Як вплине вказана операція на податкові розрахунки?

Задача 10. Підприємство придбало 10 телефонних карток у відділенні зв'язку по 40,0 грн з ПДВ за безготівковим розрахунком. Телефонні картки видаються відрядженим особам при виїзді у відрядження.

Зробити бухгалтерські проводки з придбання карток, та з видачі і повернення відрядженими особами. Зробити пояснення до здійснених проводок.

2.3 Тести

1. Касові операції з надходження та видатків грошових коштів оформляються такими документами:

- а) прибуткові та видаткові касові ордери;
- б) чекові книжки;
- в) розрахунково-платіжні відомості;
- г) векселі.

2. Видача готівки з каси, не підтверджена розпискою отримувача, в залишок по касі не включається. Ця сума:

- а) вважається збитком та списується за рахунок прибутку підприємства;
- б) вважається нестачею і відшкодовується за рахунок касира;
- в) вважається витратами обігу та списується на витрати в межах встановлених норм.

3. Видача з каси підзвітній особі сум для придбання матеріалів оформляється бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 201—К-т 301;
- б) Д-т 372—К-т 301;
- в) Д-т 301—К-т 201;
- г) Д-т 301—К-т 372.

4. Господарська операція з отримання готівки в касу з поточного рахунка для виплати заробітної плати працівникам основного виробництва оформляється бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 231—К-т 661;
- б) Д-т 301—К-т 661;
- в) Д-т 301—К-т 311;
- г) Д-т 661—К-т 311.

5. Приймання готівки в касу підприємства оформлюється:

- а) прибутковим касовим ордером та випискою з касової книги;
- б) видатковим касовим ордером та квитанцією про приймання грошей;
- в) прибутковим касовим ордером.

5. При отриманні в касу з поточного рахунка готівки для надання позички банку працівникам підприємства складається бухгалтерська проводка:

- а) Д-т “Поточний рахунок в національній валюті” — К-т “Короткострокові кредити банків у національній валюті”;
- б) Д-т “Готівка в національній валюті” — К-т “Поточний рахунок в національній валюті”;
- в) Д-т “Допоміжне виробництво” — К-т “Внутрішні розрахунки”;
- г) Д-т “Короткострокові кредити банків у національній валюті” — К-т “Поточний рахунок в національній валюті”.

6. Перерахування до бюджету сум податків, утриманих із заробітної плати робітників підприємства, оформлюють таким документом:

- а) платіжна вимога;
- б) платіжне доручення;
- в) розрахунковий чек;
- г) фіскальний чек.

7. При безготівковому погашенні заборгованості постачальникам за отримані запасні частини складається бухгалтерська проводка:

- а) Д-т “Запасні частини” — К-т “Поточний рахунок в національній валюті”;
- б) Д-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками” — К-т “Поточний рахунок в національній валюті”;
- в) Д-т “Запасні частини” — К-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”;
- г) Д-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками” — К-т “Запасні частини”.

8. При оплаті з поточного рахунка постачальникам за попередньо отримані та оприбутковані матеріали кореспонденція рахунків така:

- а) Д-т 201—К-т 311;
- б) Д-т 631—К-т 311;
- в) Д-т 311—К-т 631;
- г) Д-т 361—К-т 301.

9. При отриманні в касу з поточного рахунка готівки на господарські потреби обслуговуючих виробництв складається проводка:

- а) Д-т “Загальновиробничі витрати” — К-т “Розрахунки з підзвітними особами”;
- б) Д-т “Готівка в національній валюті” — К-т “Розрахунки з підзвітними особами”;
- в) Д-т “Готівка в національній валюті” — К-т “Поточний рахунок в національній валюті”;
- г) Д-т “Розрахунки з підзвітними особами” — К-т “Поточний рахунок в національній валюті”.

10. Записи за синтетичним рахунком 301 “Готівка в національній валюті” виконуються на підставі:

- а) прибуткових і видаткових касових ордерів;
- б) касової книги;
- в) первинних документів із надходження і витрачання грошей;
- г) відривних листів касової книги і прикладених до них первинних документів.

11. Надходження безготівкових коштів за реалізовану покупцям сільськогосподарську продукцію оформляється бухгалтерським записом:

- а) Д-т 361—К-т 27;
- б) Д-т 311—К-т 361;
- в) Д-т 301—К-т 631;
- г) Д-т 311—К-т 631.

12. Яка кореспонденція рахунків складається при безготівковому

погашенню заборгованості постачальникам і підрядникам за отримані малоцінні та швидкозношувані предмети?

- а) Д-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”—К-т “Малоцінні та швидкозношувані предмети”;
- б) Д-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”—К-т “Поточний рахунок в національній валюті”;
- в) Д-т “Малоцінні та швидкозношувані предмети”—К-т “Поточний рахунок в національній валюті”;
- г) Д-т “Малоцінні та швидкозношувані предмети”—К-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”.

14. Платіжні доручення дійсні з дня виписки протягом:

- а) одного дня;
- б) трьох днів;
- в) 10 днів.

15. Бухгалтерський запис Д-т 23—К-т 311 означає:

- а) оплату рахунків постачальників за матеріали які від них надійшли;
- б) погашення кредиторської заборгованості;
- в) сплату процентів банку;
- г) оплату витрат на виготовлення продукції.

16. Запис по синтетичному рахунку 311 “Поточні рахунки в національній валюті” виконується на підставі таких первинних документів:

- а) платіжних доручень, рахунків;
- б) виписок з поточного рахунку;
- в) виписок з поточного рахунку з прикладеними до них первинними документами;
- г) довідок бухгалтерії.

17. Бухгалтерський запис Д-т 311—К-т 681 означає:

- а) залік раніше одержаного авансу від покупця;
- б) отримання авансу від покупця;
- в) залік постачальником раніше отриманого авансу від покупця;
- г) надходження коштів від покупця для заключного розрахунку з постачальником.

19. При перерахуванні авансом коштів транспортній організації за доставку матеріалів дебетується рахунок:

- а) “Поточний рахунок в національній валюті”;
- б) “Розрахунки з постачальниками”;
- в) “Матеріали”;

г) “Розрахунки за виданими авансами”.

20. При поверненні на поточний рахунок суми депонованої заробітної плати працівників заводу управління складається бухгалтерська проводка:

- а) Д-т “Поточний рахунок в національній валюті”—К-т “Розрахунки з депонентами”;
- б) Д-т “Поточний рахунок в національній валюті” — К-т “Готівка в національній валюті”;
- в) Д-т “Загальновиробничі витрати”—К-т “Розрахунки з депонентами”;
- г) Д-т “Розрахунки з депонентами” — К-т “Готівка в національній валюті”.

20. Придбані поштові марки оприбутковуються на рахунок:

- а) запасів;
- б) грошових коштів;
- в) еквівалентів грошових коштів;
- г) грошових документів.

21. Куплені вексельні бланки відображаються:

- а) лише на синтетичних рахунках;
- б) лише на позабалансових рахунках;
- в) на синтетичних та позабалансових рахунках.

21. Готівка, видана під звіт на відрядження але невитрачена, має бути повернена до каси підприємства:

- а) до закінчення п'ятого банківського дня, що настає за днем, у якому платник податку завершує таке відрядження;
- б) на наступний день після закінчення відрядження;
- в) не пізніше 10-ти днів після повернення з відрядження;
- г) не пізніше 3-х робочих днів після закінчення відрядження.

23. Ліміт готівки в касі встановлюється:

- а) банком;
- б) вищестоящою організацією;
- в) підприємством самостійно.

24. виправлення помилок в касовій книзі проводиться:

- а) перекресленням зіпсованого листа з поміткою “лист зіпсовано” і здійсненням вірних записів на наступному листі;
- б) підчисткою лезом або замазуванням білою коректурною краскою невірних записів;
- в) закресленням невірних записів і записом вірних з обов'язковим підписом

виправлень касиром і бухгалтером.

25. Реєстром аналітичного обліку касових операцій є:

- а) головна книга;
- б) звіт касира з прикладеними документами;
- в) журнал реєстрації прибуткових і видаткових ордерів.

26. Платіжні доручення для перерахування грошей за призначенням заповнювати кульковою ручкою:

- а) дозволяється;
- б) не дозволяється;
- в) дозволяється лише малим підприємствам.

27. Не потрібен підпис керівника підприємства на:

- а) прибутковому касовому ордері;
- б) видатковому касовому ордері;
- в) на прибутковому і видатковому касовому ордері.

28. Граничні суми для розрахунків готівкою з одним підприємством за один день визначає:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) НБУ;
- в) підприємство самостійно.

29. Договір про повну індивідуальну матеріальну відповідальність за готівкові кошти укладається:

- а) з касиром підприємства;
- б) з головним бухгалтером підприємства;
- в) з касиром і бухгалтером підприємства.

30. Договір про повну матеріальну відповідальність з особою віком до 18 років укладати:

- а) дозволяється;
- б) не дозволяється;
- в) дозволяється, якщо батьки виступають як поручителі.

3 ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

3.1 Запитання та завдання для самоконтролю

1. Визначення та оцінка дебіторської заборгованості і зобов'язань.
2. Класифікація дебіторської заборгованості.
3. Оцінка дебіторської заборгованості на дату балансу.
4. Порядок списання простроченої дебіторської заборгованості.
5. Методи визначення резерву сумнівних боргів.
6. Облік резерву сумнівних боргів.
7. Перебіг строків позовної давності за дебіторською заборгованістю.
8. Порядок відображення списання дебіторської заборгованості у податковій декларації з податку на прибуток.
9. Облік службових відряджень.
10. Оформлення відряджень.
11. Облік розрахунків за претензіями.

3.2 Задачі для розв'язання

Задача 1. Підприємство на дату балансу створило резерв сумнівних боргів за товарною дебіторською заборгованістю в сумі 60,0 тис. грн. У звітному періоді списало прострочену товарну дебіторську заборгованість у сумі 4,8 тис. грн. Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 2. Визначити суму сумнівної дебіторської заборгованості за строками непогашення поточної дебіторської заборгованості, використовуючи дані нижченаведеної таблиці (дивись таблицю 3.1) та зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Таблиця 3.1 – Дані про непогашену дебіторську заборгованість

Місяць	Фактично списано безнадійної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги* (грн)			Сальдо дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги відповідної групи на кінець попереднього місяця* (грн)		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група
1	2	3	4	5	6	7
Липень	1600	400	450	20000	18000	13000
Серпень	0	200	500	32000	12000	11000
Вересень	1750	300	0	15000	13000	12500
Жовтень	1300	0	1770	16000	12000	11000
Листопад	0	450	0	18000	11500	13000
Грудень	1550	750	1000	17000	12000	14000
Разом				х	х	х

Задача 3. Бухгалтер підготував наступну таблицю:

Таблиця 3.2 – Дані про дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана безнадійною

Розрахунковий рік	Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати, грн	Сума дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана безнадійною, грн
1	2	3
1	3 000 000	5 000
2	6 000 000	7 000
3	9 000 000	9 000
Разом	18 000 000	21 000

За 4-й розрахунковий рік чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати становить 12,0 млн. грн. Залишок резерву сумнівних боргів до складання балансу на 31 розрахункового року становить 1,0 тис. грн.

На підставі наведених даних розрахувати резерв сумнівних боргів та зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Задача 4. Підприємство *A* придбало дебіторську заборгованість підприємства *B*. Номінальна сума дебіторської заборгованості 90,0 тис. грн. Вартість придбання — 96,0 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки з обґрунтуваннями.

Задача 5. Підприємство *A* продало дебіторську заборгованість за товари підприємства *B* у сумі 120,0 тис. грн. підприємству *C* за 110,0 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки з обґрунтуваннями.

Задача 6. Підприємство *A* відвантажило підприємству *B* готову продукцію 1 лютого 2015 року на суму 36,6 тис. грн з ПДВ на умовах оплати не пізніше 5-ти днів після відвантаження. За прострочення платежу передбачено нарахування пені з розрахунку подвійної облікової ставки НБУ. Собівартість відвантаженої продукції 27,0 тис. грн. Облікова ставка НБУ — 12 % річних. Підприємство *B* оплатило відвантажену продукцію 28 лютого цього ж року.

Підприємство *A* пред'явило претензію підприємству *B* на суму пені. Претензія підприємства *A* задоволена.

Зробити бухгалтерські проводки для підприємств *A* та *B*.

Задача 7. Відряджена особа не представила документи на підтвердження оплати за проїзд та назад до місця відрядження. На її заяві на оплату проїзду у

сумі 160,00 грн керівник наклав резолюцію “бухгалтеру оплатити”. Зробіть проводки.

Задача 8. Отримано аванс на відрядження на 3 дні у сумі 300,00 грн. До авансового звіту додані білети на проїзд на суму 160,00 грн. Оплата готелю за 2 доби, включаючи одноразове харчування — 400,00 грн (з ПДВ).

Скласти авансовий звіт та зробити проводки.

Задача 9. Підприємство через підзвітну особу придбало 10 трудових книжок по 10 грн з ПДВ. Одну книжку виписано працівнику, який вперше влаштувався на роботу та 1 книжка при інвентаризації виявилась у нестачі в касира.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки з обґрунтуваннями.

Задача 10. Директор підприємства вчасно отримав аванс на відрядження в сумі 1000 грн. Після повернення з відрядження 25 числа поточного місяця за отримані суми не відзвітував. 1 числа наступного місяця керівником підприємства видано наказ про утримання неповернених сум із заробітної плати. Звіт складено 5 числа наступного місяця на суму 1800 грн, який затверджено у встановленому порядку.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та навести їх обґрунтування.

Задача 11. Підприємство здійснило попередню оплату за сировину у сумі 6000 грн. При прийманні сировини виявлено її нестачу на 600 грн з ПДВ і постачальнику виставлена на суму нестачі претензія.

Зробити бухгалтерські проводки для випадків: а) претензію задоволено грошовими коштами; б) претензію задоволено шляхом допоставки сировини; в) претензію не задоволено як в порядку доарбітражного врегулювання, так і в суді.

Задача 12. Підприємство без попередньої оплати за документами постачальника отримало сировину на суму 1200 грн з ПДВ. При прийманні сировини виявлено її нестачу на 300 грн з ПДВ і постачальнику виставлена на суму нестачі претензія.

Зробити бухгалтерські проводки для випадків: а) постачальником переписані документи на поставку за даними покупця; б) претензію задоволено шляхом допоставки сировини; в) претензію не задоволено як в порядку доарбітражного врегулювання, так і в суді.

3.3 Тести

- 1. Різниці між справедливою вартістю дебіторської заборгованості та номінальною сумою грошових коштів та/або їх еквівалентів, що підлягають отриманню за продукцію, товари, роботи, послуги визнаються:**

- а) дебіторською заборгованістю за відпущені продукцію, товари, роботи, послуги;
- б) дебіторською заборгованістю за нарахованими доходами (процентами) у періоді її нарахування;
- в) іншими доходами у періоді отримання.

2. Резерв сумнівних боргів створюється за:

- а) довгостроковою дебіторською заборгованістю;
- б) за поточною дебіторською заборгованістю;
- в) за довгостроковою та поточною дебіторською заборгованістю.

3. Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо:

- а) існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума;
- б) якщо відпущено товар без попередньої оплати.

4. Перебіг строку давності за дебіторською заборгованістю починається:

- а) з дати відпуску товару;
- б) з 7-го дня після відпуску товару;
- в) з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок.

5. Нарахування резерву сумнівних боргів відображають бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 38—К-т 944;
- б) Д-т 944—К-т 38;
- в) Д-т 38—К-т 947;
- г) Д-т 947—К-т 38.

6. Дані про розрахунки з покупцями, постачальниками та руху резерву сумнівних боргів накопичують:

- а) у журналі-ордері 3;
- б) у журналі-ордері 4;
- в) у журналі-ордері 5.

7. Коефіцієнт сумнівності не може розраховуватися таким способом:

- а) визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході;
- б) класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення;
- в) визначення питомої ваги безнадійних боргів у прибутку підприємства.

8. Залишок резерву сумнівних боргів на дату балансу більшим ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату:

- а) може бути;
- б) не може бути.

9. Нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період прибуток до оподаткування:

- а) збільшує;
- б) зменшує;
- в) не змінює.

10. Нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період відображається у звіті про фінансові результати у складі:

- а) інших операційних витрат;
- б) інших витрат;
- в) резерв сумнівних боргів нараховується за рахунок прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства.

11. Частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом 12-ти місяців з дати балансу, відображається на ту саму дату в складі:

- а) довгострокової дебіторської заборгованості;
- б) поточної дебіторської заборгованості.

12. Довгострокова дебіторська заборгованість, на яку нараховуються проценти, відображається в балансі за їхньою:

- а) первісною вартістю;
- б) теперішньою вартістю;
- в) номінальною вартістю.

13. Величина резерву сумнівних боргів не може визначатись за таким методом:

- а) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- б) застосування коефіцієнта сумнівності;
- в) ефективної ставки відсотка.

14. Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої створення резерву сумнівних боргів не передбачено, у разі визнання її безнадійною списується з балансу з відображенням у складі:

- а) інших витрат;
- б) надзвичайних витрат;
- в) інших операційних витрат.

15. Поточна дебіторська заборгованість у балансі відображається за вартістю:

- а) чистою реалізаційною;
- б) номінальною;
- в) обліковою.

16. Поточна дебіторська заборгованість — це:

- а) сума дебіторської заборгованості, яка виникла при реалізації товару без попередньої оплати;
- б) сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу;
- в) сума перерахованих постачальникам авансів.

17. Підзвітна особа після закінчення встановленого терміну зобов'язана:

- а) представити авансовий звіт та документи, що підтверджують витрати, а також внести до каси невикористану суму;
- б) представити звіт про витрати коштів за призначенням без підтверджуючих документів;
- в) не зобов'язана представляти звіт про витрати коштів за призначенням.

18. Після повернення з відрядження працівник не повернув до каси невикористану іноземну валюту. Заборгованість за неповерненою іноземною валютою має бути стягнена у перерахунку на національну валюту у розмірі:

- а) однократному;
- б) двократному;
- в) трикратному.

19. У випадках, коли видані підзвіт суми не обґрунтовані документами і не повернені до каси у встановлений термін:

- а) підприємство не має права утримати їх з чергових виплат;
- б) підприємство має право утримати їх з чергових виплат;
- в) підзвітна особа має право залишити ці суми у себе і використовувати їх у майбутньому без ніяких наслідків.

20. Відрядженому працівнику відшкодовуються витрати на проїзд до місця відрядження та назад і ці витрати включаються до складу податкових витрат:

- а) без проїзних документів;
- б) з дозволу керівника за мінімальною вартістю в разі відсутності проїзних документів;
- в) відшкодовуються тільки за наявності документів, що підтверджують витрати в межах фактичних витрат на проїзд, включаючи перевезення багажу, як до місця відрядження та назад, так і по місту відрядження.

21. Бухгалтерський облік виданих підзвітних коштів ведуть на рахунку:

- а) 372;
- б) 371;
- в) 681.

22. Готівка видана підзвіт на господарські потреби, але не витрачена,

має бути повернена до каси не пізніше:

- а) п'яти банківських днів після завершення виконання окремої цивільно-правової дії за дорученням та за рахунок особи, що видала кошти під звіт; з дня видачі її підзвіт і здана до каси;
- б) десяти робочих днів з дня видачі її підзвіт і здана до каси банку не пізніше наступного дня;
- в) не пізніше наступного дня;
- г) трьох робочих днів з дня видачі її підзвіт.

23. Готівка видана підзвіт на відрядження, але не витрачена:

- а) має бути повернена до каси підприємства не пізніше п'яти банківських днів після закінчення відрядження;
- б) має бути повернена до каси підприємства не пізніше десяти робочих днів після закінчення відрядження;
- в) має бути повернена до каси підприємства не пізніше трьох робочих днів;
- г) повернення невитрачених сум необов'язкове.

24.3 працівника, який прибув з відрядження 15 числа поточного місяця і до кінця місяця не здав авансовий звіт і не поверну невитрачену суму коштів у касу стягується:

- а) нічого не стягується;
- б) стягується штраф у розмірі 15 % від суми, отриманої підзвіт;
- в) стягується штраф у розмірі 15 % та 15 % податку з доходів фізичних осіб від суми, отриманої підзвіт;
- г) стягується 15 % податку з доходів фізичних осіб від суми, отриманої підзвіт.

25. Бухгалтерський запис Д-т 949—К-т 372 означає:

- а) відображення недостачі матеріальних цінностей у підзвітної особи;
- б) списання недостачі матеріальних цінностей;
- в) відображення виданого підзвітній особі і неповернутого в строк авансу;
- г) списання неповернутих підзвітних сум.

26. Бухгалтерський запис Д-т 374—К-т 631 означає:

- а) погашення кредиторської заборгованості;
- б) збільшення кредиторської заборгованості постачальника на суму претензії;
- в) нарахування претензії постачальнику або іншій організації;
- г) виставлення претензії постачальнику.

27. Пред'явлення претензій постачальнику за недопоставку матеріалів:

- а) відображається в синтетичному обліку;
- б) відображається в аналітичному обліку;
- в) відображається в синтетичному та аналітичному обліку;
- г) не відображається в синтетичному та аналітичному обліку.

28. Претензія підлягає розгляду в такий строк з дня її одержання:

- а) місячний;
- б) 10-ти денний;
- в) 20-ти денний.

29. Максимальний розмір пені за прострочення платежу має бути:

- а) не більше облікової ставки НБУ;
- б) не більше подвійної облікової ставки НБУ;
- в) розмір пені не обмежений і встановлюється договором.

30. Зменшення суми договору за раніше здійсненими поставками відображається:

- а) шляхом сторнування раніше відображеного доходу;
- б) відображенням суми зменшення за дебетом субрахунка 704 та кредитом субрахунку 361;
- в) відображенням суми зменшення за кредитом субрахунка 704 та дебетом субрахунку 361.

31. Застава нерухомого майна відображається на рахунках:

- а) балансових;
- б) позабалансових;
- в) на балансових і позабалансових.

32. Основні вимоги до визнання та оцінки резерву сумнівних боргів викладені у:

- а) П(с)БО 10 “Дебіторська заборгованість”;
- б) П(с)БО 11 “Зобов’язання”;
- в) П(с)БО 13 “Фінансові інструменти”.

4 ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

4.1 Запитання та завдання для самоконтролю

1. Амортизація та знос основних засобів. Методи нарахування амортизації основних засобів і їх застосування.
2. Види і характеристика нематеріальних активів.
3. Види ремонтів основних засобів та їх відображення в обліку.
4. Розкрийте порядок визнання основних засобів згідно з П(с)БО 7 “Основні засоби”.
5. Документальне оформлення та облік надходження основних засобів.
6. Документальне оформлення та облік переміщення і вибуття основних засобів.
7. Документальне оформлення надходження, переміщення і вибуття нематеріальних активів.
8. Економічний зміст нематеріальних активів і завдання їх обліку.
9. Економічний зміст основних засобів і завдання їх обліку.
10. Інвентаризація основних засобів й інших необоротних матеріальних активів.
11. Класифікація основних засобів та її роль у побудові обліку.
12. Методи нарахування амортизації інших необоротних матеріальних активів.
13. Нарухування накопиченої амортизації нематеріальних активів.
14. Облік витрат на підтримання об'єктів нематеріальних активів у придатному для використання стані та одержання первісно визначеного розміру майбутніх економічних вигод від їх використання.
15. Облік витрат на утримання та експлуатацію основних засобів.
16. Облік втрат від зменшення корисності нематеріальних активів.
17. Облік втрат від зменшення корисності основних засобів.
18. Облік гудвілу.
19. Облік затрат на ремонт інших необоротних матеріальних активів.
20. Облік надходження та вибуття нематеріальних активів.
21. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів.
22. Особливості обліку основних засобів соціальної сфери.
23. Оцінка основних засобів.
24. Переоцінка нематеріальних активів.
25. Переоцінка та індексація основних засобів.
26. Поняття нематеріальних активів згідно з П(с)БО 8 “Нематеріальні активи”. Оцінка нематеріальних активів.
27. Синтетичний та аналітичний облік зносу інших необоротних матеріальних активів.
28. Синтетичний та аналітичний облік зносу нематеріальних активів.
29. Синтетичний та аналітичний облік наявності й руху інших необоротних

матеріальних активів.

30. Синтетичний та аналітичний облік нематеріальних активів.

31. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів.

32. Синтетичний та аналітичний облік зносу основних засобів.

Документальне оформлення нарахування зносу основних засобів.

33. Склад інших необоротних матеріальних активів.

4.2 Задачі для розв'язання

Задача 1. Первісна вартість придбаного у грудні 201_ р. верстата 80000 грн, термін його корисної експлуатації — 5 років. Очікується, що ліквідаційна вартість верстата становитиме 5000 грн.

Розрахувати щорічну суму амортизації методом зменшення залишкової вартості. Зробити бухгалтерські проводки з придбання та нарахування амортизації за перший квартал (помісячно).

Задача 2. Підприємство отримало безкоштовно технологічне обладнання, вартість якого згідно із супровідними документами 200 тис. грн. Обладнання доставлене транспортною організацією за 1150 грн з ПДВ на умовах подальшої оплати. Монтаж обладнання підприємство здійснило власними силами (нарахована заробітна плата 1200 грн та використано матеріалів на суму 900 грн).

Зробити необхідні бухгалтерські записи.

Задача 3. Підприємство отримало безкоштовно технологічне обладнання. Згідно із супровідними документами його вартість 30000 грн. Устаткування було доставлено транспортною організацією за 360 грн з ПДВ на умовах наступної оплати. Монтаж і випробування обладнання підприємство здійснило власними силами (нарахована заробітна плата у сумі 600 грн і витрачено матеріалів, які були раніше закуплені для виробництва основної продукції за 390 грн).

Зробити контування.

Задача 4. Підприємство продає ділянку землі за 120 тис. грн. Ділянка була придбана 48 місяців тому за 96 тис. грн. Індекс інфляції за період від купівлі до продажу склав 132 %.

Зробити бухгалтерські проводки з продажу землі за безготівковим розрахунком та податкові розрахунки.

Задача 5. Підприємство “А” обмінює станок, що був в експлуатації на більш нову модель з доплатою коштами. Залишкова вартість станка 6 тис. грн, первісна вартість — 18 тис. грн, ринкова вартість 2 тис. грн. Ціна нового станка 15 тис. грн без ПДВ. У результаті переговорів продавець погодився надати знижку 4 тис. грн. Старий станок підприємство, яке його одержало, передбачає модернізувати та реалізувати.

Визначити первісну вартість нового станка, відобразити операції в обліку покупця та продавця.

Задача 6. Підприємство “А” обміняло 3 станка на 2 автомобілі доплативши при цьому 50 тис. грн. Залишкова вартість станків 160 тис. грн, первісна вартість — 260 тис. грн. Агенція з оцінки майна визначила вартість станків у 180 тис. грн з ПДВ.

Визначити первісну вартість автомобілів, відобразити операції в обліку покупця.

Задача 7. Підприємство “А” купує будівлю разом з землею, яка є окремим об’єктом власності, за 276 тис. грн. На момент купівлі за оцінкою агенції вартість землі 150 тис. грн, будівлі — 50 тис. грн.

Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 8. Підприємство обмінює 1 автомобіль “Форд”, справедлива вартість якого 160 тис. грн, залишкова вартість 135 тис. грн, первісна — 150 тис. грн, на 1 автомобіль “КАМАЗ” ринковою вартістю 170 тис. грн. Додатково підприємство сплачує власнику “КАМАЗу” 10 тис. грн.

Визначити первісну вартість “КАМАЗу”, відобразити операції в бухгалтерському обліку.

Задача 9. Підприємство реалізувало автомобіль Мерседес за 170 тис. грн з ПДВ. Первісна вартість автомобіля 300 тис. грн, знос — 120 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 10. Первісна вартість придбаного у грудні 201_ р. верстата становила 80000 грн, термін його корисної експлуатації — 5 років. Очікується, що ліквідаційна вартість верстата становитиме 5000 грн.

Розрахувати щорічну суму амортизації методом прискореною зменшення залишкової вартості. Зробити бухгалтерські проводки з придбання та нарахування амортизації за перший квартал (помісячно).

Задача 11. Первісна вартість придбаного у грудні 201_ р. верстата становила 80 000 грн, термін його корисної експлуатації — 5 років. Очікується, що ліквідаційна вартість верстата становитиме 5000 грн.

Розрахувати щорічну суму амортизації кумулятивним та прямолінійним методом. Розрахунок здійснити за перші два роки. Зробити бухгалтерські проводки з придбання та нарахування амортизації за перший рік (поквартально).

Задача 12. Підприємство-орендодавець уклало угоду про фінансову оренду устаткування з підприємством-орендарем на таких умовах: строк оренди — 4 роки, починаючи з 1 січня 201_ року, орендна ставка відсотка становить 18% річних, мінімальні орендні платежі — 240 000 (30 000 · 8)

сплачуються один раз на півроку (2 січня і 1 липня). Після завершення строку оренди право власності на устаткування переходить орендарю.

Розрахувати суму платежів за устаткування та фінансові витрати за періодами платежів. Зробити бухгалтерські проводки з отримання устаткування у фінансову оренду та пов'язані з першим платежем за фінансовими витратами.

Задача 13. Підприємство-орендодавець уклало угоду про фінансову оренду устаткування з підприємством-орендарем на таких умовах: строк оренди — 5 років, починаючи з 1 січня 201_ року, орендна ставка відсотка становить 18% річних, справедлива вартість устаткування з ПДВ — 40000, платежі сплачуються один раз на півроку (2 січня і 1 липня). Після завершення строку оренди право власності на устаткування переходить орендарю.

Розрахувати суму платежів за устаткування та фінансові витрати за періодами сплати. Зробити бухгалтерські проводки з отримання устаткування у фінансову оренду та пов'язані з першим платежем за фінансовими витратами.

Задача 14. Підприємство 01.01.12 отримало безкоштовно вантажний автомобіль первісною вартістю 30 тис. грн, знос — 20 тис. грн. На підприємстві для автомобілів застосовується прямолінійний метод нарахування амортизації, виходячи із 10-ти річного строку корисного використання. 30.03.14 автомобіль списано і оприбутковано металобрухт на суму 250 грн.

Оприбуткувати автомобіль, розрахувати суму амортизації за період експлуатації на підприємстві, списати його з обліку.

Задача 15. Куплено основний засіб групи 4 за 30 000 грн з ПДВ. Визначений строк корисного використання засобу — 6 років. Метод нарахування амортизації — прямолінійний. Засіб через три роки:

- а) продається за половину залишкової вартості;
- б) розбирається і оприбутковуються матеріали на суму 50 % залишкової вартості;
- в) списується за бажанням власника.

Зробити проводки та податкові розрахунки для всіх варіантів.

Задача 16. На підприємстві дооцінено основний засіб групи 3 на 50 %. Первісна вартість до дооцінки — 10000 грн, знос — 4000 грн. На підприємстві застосовується прямолінійний метод нарахування амортизації. Строк корисного використання — 20 років. Через три роки основний засіб:

- а) проданий за половину залишкової вартості з ПДВ;
- б) розібраний і оприбутковані будівельні матеріали на суму 600 грн.

Зробити проводки та податкові розрахунки.

Задача 17. Підприємство А розробило технологію виробництва певного товару. Витрати на розробку технології склали 1,5 млн. грн. Технологія є унікальною і підприємство А продало невиключне право на використання розробленої технології підприємству Б з розрахунку 50,00 грн за одиницю

виробленого товару. Протягом першого місяця підприємство *Б* виробило 10,0 тис. одиниць товару, а протягом другого — 15,0 тис. од.

Зробити бухгалтерські проводки для підприємств *А* та *Б* з обґрунтуваннями за 2 місяці.

4.3 Тести

1. Основні засоби, на яких виготовляється продукція, а також верстати, включаються до витрат:

- а) по оприбуткуванню;
- б) по оплаті;
- в) по першому із вказаних у варіантах *а* і *б*;
- г) по введенню в експлуатацію;
- д) через амортизаційні нарахування.

2. Виробничі основні засоби, що перебували в експлуатації, при їх реалізації оподатковуються податком на прибуток:

- а) за їх первісною вартістю;
- б) за залишковою вартістю;
- в) в частині перевищення виручки над балансовою вартістю реалізованого об'єкта;
- г) в частині, що перевищує вартість групи;
- д) не оподатковуються.

3. Предмети вартістю до 2500 грн та строком експлуатації понад рік у податкових розрахунках враховуються:

- а) як основні засоби;
- б) як малоцінні необоротні матеріальні активи;
- в) як елемент запасів;
- г) на рахунках основних засобів або необоротних матеріальних активів, залежно від межі вартості для основних засобів, що визначена підприємством.

4. Згідно з П(с)БО основні засоби та інші необоротні матеріальні активи в обліку і звітності мають оцінюватись за вартістю:

- а) первісною і залишковою;
- б) залишковою і відновлювальною;
- в) за справедливою;
- г) первісною і балансовою залишковою з урахуванням витрат на оновлення і покращення основних засобів.

5. Основні засоби та інші необоротні матеріальні активи враховуються на рахунках:

- а) 10, 11, 13;

- б) 10, 11, 12;
- в) 10, 11, 12, 13;
- г) 10, 11.

6. Квартири, придбані підприємствами, відображаються на рахунку:

- а) 10;
- б) 11;
- в) 39;
- г) 15;
- д) 16.

7. Бібліотечні фонди, експонати музеїв, тимчасові нетитульні споруди, природні ресурси та інвентарна тара до основних засобів:

- а) не відносяться;
- б) відносяться;
- в) відносяться тільки природні ресурси та інвентарна тара;
- г) відносяться тільки бібліотечні фонди і експонати музеїв.

8. Під справедливою вартістю основних засобів розуміють:

- а) залишкову вартість;
- б) відновлювальну вартість;
- в) ринкову вартість;
- г) балансову залишкову з урахуванням витрат на оновлення основних засобів.

9. Зарахування необоротних активів на баланс підприємства оформляється:

- а) актом прийому-передачі;
- б) накладною;
- в) рахунком-фактурою;
- г) іншим документом.

10. Які з наведених необоротних активів відносяться до виробничих основних засобів?

- а) “ноу-хау”, товарні знаки;
- б) основні засоби будинку відпочинку підприємства;
- в) комп’ютери учбового закладу, спортивні споруди;
- г) будівлі, споруди, робочі машини, транспортні засоби.

11. Згідно з вимогами П(с)БО нарахування зносу основних засобів основного виробництва відображається проводкою:

- а) Д-т 91—К-т 23;
- б) Д-т 23—К-т 131;
- в) Д-т 23—К-т 91;
- г) Д-т 91—К-т 131.

12. Введення в експлуатацію об'єкта основних засобів після завершення його будівництва в обліку відображається записом:

- а) Д-т 10—К-т 40;
- б) Д-т 10—К-т 15;
- в) Д-т 10—К-т 14;
- г) Д-т 40—К-т 10.

13. Витрати на транспортування і монтаж безкоштовно одержаних основних засобів, виконані спеціальною організацією, в обліку відображаються записом:

- а) Д-т 15—К-т 949;
- б) Д-т 14—К-т 372;
- в) Д-т 15—К-т 631;
- г) Д-т 63—К-т 15.

14. Чи змінюється сума зносу при дооцінці основних засобів. Якою проводкою це відображається?

- а) не змінюється;
- б) змінюється пропорційно зміні оцінки основних засобів, Д-т 423—К-т 131;
- в) змінюється пропорційно зміні оцінки основних засобів, Д-т 131—К-т 423;
- г) змінюється пропорційно зміні оцінки основних засобів, Д-т 975—К-т 712.

15. Нарахування зносу малоцінних необоротних матеріальних активів в обліку відображається записом:

- а) Д-т 22—К-т 132;
- б) Д-т 23, 91, 92—К-т 132;
- в) Д-т 12—К-т 132;
- г) Д-т 132—К-т 23;
- д) знос не нараховується;
- е) правильної відповіді немає.

16. Первісна вартість основних засобів не змінюється у випадку:

- а) передачі в операційну оренду;
- б) реконструкції об'єкта;
- в) індексації;
- г) модернізації.

17. Витрати на дообладнання, реконструкцію і модернізацію основних засобів відображаються проводкою:

- а) Д-т 10—К-т 14;
- б) Д-т 15—К-т 66, 20 та інші або Д-т 15—К-т 63;

- в) Д-т 23—К-т 66, 20 та інші;
- г) Д-т 91, 92—К-т 66, 20.

18. Які витрати, пов'язані з експлуатацією або поліпшенням стану основних засобів, включаються до їх балансової вартості?

- а) витрати на ремонт і оновлення;
- б) витрати на ремонти: поточний і капітальний;
- в) витрати на модернізацію, реконструкцію або якісне удосконалення;
- г) капітальний ремонт і витрати на модернізацію, реконструкцію.

19. Дохід від ліквідації об'єктів основних засобів відображається проводкою:

- а) Д-т 20—К-т 441;
- б) Д-т 20—К-т 712;
- в) Д-т 20—К-т 746;
- г) Д-т 746—К-т 20.

20. На яку суму нараховується ПДВ при реалізації об'єктів основних засобів?

- а) на залишкову вартість об'єкта;
- б) на залишкову вартість + затрати, пов'язані з реалізацією;
- в) на суму доходу від реалізації;
- г) на суму доходу від реалізації + затрати, пов'язані з реалізацією.
- д) не нараховується.

21. Факт передачі об'єкта основних засобів покупцю при його реалізації відображається проводкою:

- а) Д-т 31—К-т 943;
- б) Д-т 361—К-т 712;
- в) Д-т 361—К-т 26;
- г) Д-т 371—К-т 712.

22. Нарахування заробітної плати працівникам, що виконують демонтаж обладнання, відображається записом:

- а) Д-т 40—К-т 661;
- б) Д-т 976—К-т 661;
- в) Д-т 15—К-т 661;
- г) Д-т 661—К-т 976.

23. Збитки від безкоштовної передачі основних засобів, матеріалів покриваються за рахунок:

- а) статутного капіталу;
- б) нерозподіленого прибутку минулих років;
- в) собівартості виробленої продукції;
- г) фінансових результатів поточного року.

24. Вибракування тварин із основного стада і постановка їх на відгодівлю оформляється бухгалтерським записом:

- а) Д-т 23—К-т 21;
- б) Д-т 21—К-т 163;
- в) Д-т 21—К-т 107;
- г) Д-т 107—К-т 23.

25. Сума ПДВ в орендній платі орендаря за об'єкти виробничого призначення відображається проводкою:

- а) Д-т 641—К-т 631;
- б) Д-т 644—К-т 631;
- в) Д-т 23—К-т 641;
- г) Д-т 685—К-т 644.

26. Дозвіл на продаж основних засобів виробничого призначення на підприємстві дає:

- а) керівник підприємства;
- б) міністерство або фонд державного майна;
- в) податкова адміністрація;
- г) керівник підприємства разом з місцевою адміністрацією.

27. Як визначається сума стягнення з винуватця недостачі основного засобу, якщо він установлений?

- а) як залишкова вартість об'єкта;
- б) як залишкова вартість + ПДВ;
- в) як сума матеріальної шкоди, яка визначається за формулою $M_{ш} = [(B_e - A) \cdot I_{inf} + ПДВ + A_з] \cdot 2$;
- г) балансова залишкова вартість за вирахуванням зносу.

28. При продажу землі податкове зобов'язання з ПДВ:

- а) виникає;
- б) не виникає;
- в) виникає лише у платника податку на додану вартість.

29. Уцінка (дооцінка) основних засобів може здійснюватись:

- а) підприємством самостійно;
- б) виключно суб'єктами оціночної діяльності;
- в) як підприємством, так і суб'єктом оціночної діяльності.

30. При вибутті об'єктів основних засобів, які раніше були переоцінені, перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості цього об'єкта основних засобів включається до:

- а) складу нерозподіленого прибутку з одночасним зменшенням додаткового капіталу;

- б) доходу від операційної діяльності;
- в) доходу від іншої звичайної діяльності.

31. Порядок зменшення корисності активів, які генерують грошові потоки регламентується:

- а) П(с)БО 28;
- б) П(с)БО 7;
- в) П(с)БО 2.

32. Розрахунки зі зменшення корисності основних засобів можуть здійснюватись:

- а) підприємством самостійно;
- б) виключно суб'єктами оціночної діяльності;
- в) як підприємством, так і суб'єктом оціночної діяльності.

33. Втрати від зменшення корисності відображають у складі витрат:

- а) операційної діяльності
- б) іншої діяльності.

34. Втрати від зменшення корисності активу відображаються проводкою:

- а) д-т 977—к-т 13;
- б) д-т 131—к-т 10;
- в) д-т 949—к-т 13;
- г) д-т 972—к-т 10.

35. Вигоди від відновлення корисності активу відображаються проводкою:

- а) д-т 13—к-т 742;
- б) д-т 10—к-т 746;
- в) д-т 443—к-т 10.

36. Індиксація основних засобів здійснюється:

- а) добровільно;
- б) обов'язково.

37. Індиксація основних засобів призводить до збільшення:

- а) прибутку;
- б) додаткового капіталу;
- в) статутного капіталу.

38. Індиксація основних засобів податкові доходи підприємства:

- а) збільшує;
- б) зменшує;
- в) не впливає на їх величину.

39. При реалізації окремих об'єктів основних засобів податкові доходи, або податкові витрати:

- а) можуть виникати;
- б) не виникають.

40. Витрати на ліквідацію основних засобів до податкових витрат:

- а) належать;
- б) не належать.

41. Поняття амортизація та знос:

- а) тотожні;
- б) не тотожні.

42. Процес відшкодування зношування основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів, пов'язаний з поступовим перенесенням їх вартості на новостворювану продукцію, роботи або послуги — це:

- а) амортизація;
- б) знос.

43. Сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання — це:

- а) амортизація;
- б) знос.

44. П(с)БО 7 не передбачено застосування таких методів нарахування амортизації за основними засобами:

- а) прямолінійного;
- б) зменшення залишкової вартості;
- в) кумулятивного;
- г) виробничого;
- д) амортизаційного фонду.

45. П(с)БО 8 передбачено можливість нарахування амортизації за нематеріальними активами такими методами:

- а) лише прямолінійним;
- б) всіма методами, дозволеними для основних засобів;
- в) лише прямолінійним та методом ануїтету.

46. Податковим кодексом України передбачено можливість нарахування амортизації за нематеріальними активами такими методами:

- а) всіма методами, дозволеними для основних засобів;
- б) лише прямолінійним;

в) лише прямолінійним та методом ануїтету.

47. Щодо інших необоротних матеріальних активів амортизацію у бухгалтерському обліку дозволено нараховувати за такими методами:

- а) лише прямолінійним;
- б) всіма методами, дозволеними для основних засобів;
- в) лише прямолінійним та виробничим методами.

48. Для податкових цілей термін корисного використання нематеріальних активів з метою нарахування амортизації встановлюється:

- а) не більше 5-ти років;
- б) встановлено конкретні мінімальні терміни нарахування амортизації за різними видами нематеріальних активів;
- в) не більше 20-ти років;
- г) не обмежено;
- д) не більше 10-ти років.

49. Для цілей бухгалтерського обліку термін корисного використання нематеріальних активів з метою нарахування амортизації встановлюється:

- а) не більше 5-ти років
- б) не більше 10-ти років
- в) не більше 20-ти років
- г) не обмежено.

50. Методи нарахування амортизації основних засобів у бухгалтерському обліку та визначені податковим законодавством:

- а) не однакові;
- б) однакові;
- в) частково співпадають.

51. Межа суттєвості для переоцінки основних засобів визначається:

- а) П(с)БО 7;
- б) Податковим кодексом України;
- в) Кабінетом Міністрів України;
- г) підприємством самостійно у його обліковій політиці.

52. Нематеріальний актив — це:

- а) немонетарний актив;
- б) монетарний актив.

53. Субрахунок 133 має назву:

- а) знос нематеріальних активів;

- б) амортизація нематеріальних активів;
- в) накопичена амортизація нематеріальних активів.

54. У податкових розрахунках нарахування амортизації нематеріальних активів починається:

- а) з кварталу, наступного за кварталом їх придбання;
- б) з місяця, наступного за місяцем придбання;
- в) з місяця придбання.

55. У бухгалтерському обліку нарахування амортизації основних засобів починається:

- а) з місяця, наступного за місяцем придбання;
- б) з кварталу, наступного за кварталом їх придбання;
- в) з місяця придбання;
- г) з місяця, наступного за місяцем введення в експлуатацію;
- д) з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання.

56. При нарахуванні амортизації на об'єкти соціальної сфери передані на баланс підприємству в обліку відображається:

- а) лише знос;
- б) лише доходи;
- в) знос та доходи.

57. Гудвіл — це:

- а) перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів та зобов'язань на дату придбання;
- б) перевищення вартості частки покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань над вартістю придбання на дату придбання.

58. На гудвіл амортизація:

- а) нараховується;
- б) не нараховується.

5 ОБЛІК ЗАПАСІВ

5.1 Запитання та завдання для самоконтролю

1. Завдання та об'єкти обліку виробничих запасів.
2. Оформлення руху виробничих запасів
3. Методи оцінки запасів у обліку та звітності.
4. Облік тари і тарних матеріалів.
5. Облік запасних частин.
6. Облік пально-мастильних матеріалів.
7. Порядок оформлення та облік довіреностей на отримання матеріальних цінностей.
8. Переоцінка виробничих запасів.
9. Матеріальні оборотні засоби (предмети і продукти праці): зміст і класифікація. Визначення виробничих запасів згідно з П(с)БО 9 "Запаси".
10. Оцінка виробничих запасів і товарів.
11. Оцінка запасів при оприбуткуванні.
12. Методи оцінки запасів при вибутті й їх застосування.
13. Оцінка запасів на дату балансу.
14. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів.
15. Організація складського господарства.
16. Види складів, їх обладнання, порядок зберігання запасів.
17. Матеріально відповідальні особи, їх підбір, матеріальна відповідальність, права та обов'язки.
18. Організація складського обліку і його зв'язок з обліком у бухгалтерії.
19. Облікові ціни та їх застосування при обліку запасів.
20. Документальне оформлення надходження виробничих запасів.
21. Документальне оформлення відпускання зі складу і використання (вибуття) виробничих запасів.
22. Порядок складання і подання матеріальних звітів про рух матеріальних цінностей.
23. Облік виробничих запасів у бухгалтерії.
24. Облік готової продукції.
25. Інвентаризація запасів і відображення в обліку її результатів.
26. Порядок відображення в обліку інвентаризаційних різниць.

5.2 Задачі для розв'язання

Задача 1. Підприємство отримало сировину, за яку попередньо сплатило постачальнику 1400 грн з ПДВ. Витрати на доставку сторонньою організацією з ПДВ склали 160 грн, вантажно-розвантажувальні роботи здійснено власними силами, за які нарахована зарплата у розмірі 80 грн.

На підставі наведених даних зробити всі можливі проводки та пояснення до них.

Задача 2. Залишок цегли на складі торгівельного підприємства на 1 число місяця становила 50 тис. шт., облікова вартість якої 200 грн за одну тисячу.

Протягом місяця підприємство отримало:

10 числа 20 тис. шт. цегли на суму 4,5 тис. грн;

15 числа 30 тис. шт. цегли на суму 6,9 тис. грн;

20 числа 50 тис. шт. цегли на суму 12,0 тис. грн;

25 числа реалізовано 75 тис. шт. цегли на суму 22,5 тис. грн з ПДВ.

Оплату за товар отримано після його відвантаження.

Зробити бухгалтерські проводки та визначити фінансовий результат при застосуванні різних методів оцінки запасів при вибутті: ФІФО, середньозваженої собівартості. Пояснити, за яких умов доцільним є застосування кожного з цих методів.

Задача 3. При інвентаризації у комірника виявлено нестачу 1-ї тони цементу марки 400 та надлишки 800 кг цементу марки 200. Облікова ціна цементу марки 400 — 300 грн за тону, марки 200 — 230 грн за тону.

Відшкодування нестач здійснено за рахунок винного.

Зробити необхідні розрахунки та бухгалтерські проводки.

Задача 4. На підставі наведених у таблиці даних (дивись таблицю 5.1) визначити собівартість придбаного, реалізованого та залишку матеріалу «Цемент» на кінець місяця, застосовуючи метод його оцінки при вибутті за ідентифікованою собівартістю. Цемент реалізовувався за ціною 460 грн за тону з ПДВ.

Таблиця 5.1 – Дані про рух матеріалу «Цемент» протягом січня

Дані про рух матеріалу	Кількість, т	Ціна за 1 т, грн	Загальна вартість, грн	Залишок на кінець дня, т
Залишок на 01.01	80	300	24000	80
Придбано 12.01	100	330	33000	180
Реалізовано 16.01	60*			120
Придбано 18.01	40	350	14000	160
Реалізовано 24.01	30**			130
Залишок на кінець місяця				

* Із залишку на початок місяця.

**Із надходження 18 січня.

Зробити бухгалтерські проводки з придбання та реалізації цементу.

Задача 5. На підставі наведених у таблиці даних (дивись таблицю 5.2) визначити собівартість придбаного, реалізованого та залишку матеріалу

“Цемент” на кінець місяця, застосовуючи метод його оцінки при вибутті за середньозваженою поточною собівартістю. Цемент реалізовувався за ціною 460 грн за тону з ПДВ.

Таблиця 5.2 – Дані про рух матеріалу «Цемент» протягом січня

	Кількість, т	Ціна за 1 т, грн	Загальна вартість, грн	Залишок на кінець дня, т
Залишок на 01.01	80	300	24000	80
Придбано 12.01	100	330	33000	180
Реалізовано 16.01	60			120
Придбано 18.01	40	350	14000	160
Реалізовано 24.01	30			130
Залишок на кінець місяця				

Задача 6. На бортовий автомобіль ГАЗ 3302 “Газель” базова норма витрачання палива на 100 км 16,4 л. Вартість 1 т бензину А-92 — 1800 грн з ПДВ, густина бензину згідно паспорта 0,71. Пройдено автомобілем за місяць 450 км і витрачено бензину 74,7 л.

Зробити проводки.

Задача 7. На бортовий автомобіль ГАЗ 3302 “Газель” базова норма витрачання палива на 100 км 16,4 л. навішене обладнання вагою 300 кг. Вартість 1 т бензину А-92 — 1800 грн з ПДВ, густина бензину згідно паспорта 0,71. Пройдено автомобілем за місяць 450 км і витрачено бензину 74,7 л. На кожну тону понад норму встановлена додаткова норма витрат на 100 км 2 л бензину.

Зробити проводки.

Задача 8. При інвентаризації спирту було виявлено його наявність фактична 40 л, за даними бухгалтерського обліку — 40 л. Вміст спирту при інвентаризації 80 градусів, норма 96 градусів.

Визначити фактичну нестачу спирту та відшкодувати з винного, якщо ціна покупки без ПДВ складала 28 грн за 1 л 100 процентного спирту.

Задача 9. Підприємство А закупило у підприємства Б готову продукцію 100 т на суму 100000 грн без ПДВ і залишило у нього на відповідальному зберіганні.

За договором між підприємствами А і Б, підприємство Б відвантажує товар підприємства А підприємству С повністю. Продажна вартість товару 150 тис. грн.

Підприємство С при прийманні товару виявило невідповідність за кількістю. Нестача складала 20 т. У зв’язку з цим підприємство С оприбуткувало і оплатило підприємству А гроші за фактом поставки.

Підприємство *A* подало позов на підприємство *B* на суму нестачі і виграло його, а також отримало кошти від винуватця.

Зробити проводки у підприємств *A*, *B* та *C* з відображенням податкових доходів і податкових витрат.

Задача 10. Підприємство безкоштовно отримало сировину на суму 3000 грн.

Відобразити операцію в бухгалтерському обліку та вказати на первинні документи, які необхідно оформити для підтвердження бухгалтерських проводок.

Задача 11. Підприємство протягом місяця списало на витрати основної діяльності матеріали за обліковими цінами на суму 20 000 грн. У кінці місяця вартість списаних матеріалів доведена до собівартості, яка склала 19500 грн.

Зробити проводки.

Задача 12. Підприємство купило та передало безкоштовно благодійній організації товар на суму 1500 грн з ПДВ.

Відобразити господарські операції у благодійному фонді та на підприємстві і вказати на первинні документи, які необхідно оформити для підтвердження бухгалтерських проводок.

Задача 13. Підприємством здійснена уцінка матеріалів на суму 1000 грн.

Відобразити в обліку господарські операції та вказати на первинні документи, які необхідно оформити для підтвердження бухгалтерських проводок.

Задача 14. У власного директора підприємством закуплено 100 авторучок, за які йому виплачено готівкою по 2 грн за штуку. Ринкова ціна однієї авторучки — 1 грн.

Зробіть бухгалтерські проводки з купівлі авторучок у директора.

Задача 15. Підзвітною особою закуплена пачка паперу, яка здана на склад, а зі складу виписана в бухгалтерію для комп'ютерного друку бухгалтерських документів. Ціна купівлі паперу — 36 грн з ПДВ.

Зробіть необхідні бухгалтерські проводки.

5.3 Тести

1. Виробничі запаси в бухгалтерії підприємства обліковуються:

- а) у натурально-вартісному виразі;
- б) у натурально-кількісному виразі;
- в) у вартісному виразі;

г) у натурально-кількісному і вартісному виразі.

2. Транспортні витрати з доставки матеріалів зі складу основному виробництву відображаються на рахунку:

- а) 20;
- б) 23;
- в) 91 або 92;
- г) 93.

3. Оприбуткування матеріалів, що придбані підзвітною особою, відображається записом:

- а) Д-т 201—К-т 631;
- б) Д-т 372 “Розрахунки з підзвітними особами”—К-т 201;
- в) Д-т 201—К-т 372.

4. Оприбуткування запасних частин, що надійшли від постачальників відображається такою кореспонденцією рахунків:

- а) Д-т 631 “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”—К-т 207 “Запасні частини”;
- б) Д-т 207—К-т 631;
- в) Д-т 207—К-т 361 “Розрахунки з вітчизняними покупцями”.

5. Згідно з П(с)БО 9 запаси при вибутті можуть оцінюватися:

- а) за середньозваженою собівартістю;
- б) за цінами продажу, нормативними цінами, середньозваженій собівартості, за методом ФІФО та за методом ідентифікованої собівартості;
- в) за цінами продажу;
- г) тільки за методами ФІФО, ЛІФО;
- д) правильної відповіді немає.

6. При оплаті рахунка-фактури постачальника на поставку матеріалів без попереднього отримання робиться проводка:

- а) Д-т 201—К-т 631;
- б) Д-т 631—К-т 311;
- в) Д-т 371—К-т 311;
- г) Д-т 311—К-т 201.

7. При перерахуванні коштів транспортній організації за доставку матеріалів дебетується рахунок:

- а) “Поточний рахунок в національній валюті”;
- б) “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”;
- в) “Сировина і матеріали”.

8. Методологічно вірними є такий варіант формування фактичної

собівартості матеріалів на підприємствах:

- а) за вартістю матеріалів за цінами постачальника з ПДВ;
- б) за цінами постачальника без ПДВ;
- в) за цінами постачальника з ПДВ + транспортні витрати з ПДВ;
- г) за вартістю матеріалів за цінами постачальника без ПДВ і транспортно-заготівельних витрат без ПДВ.

9. Матеріальні запаси включаються у валюту балансу за такою оцінкою:

- а) за залишковою вартістю;
- б) за первісною вартістю;
- в) за вартістю можливої реалізації;
- г) за меншою з двох вартостей: за первісною вартістю чи вартістю можливої реалізації;
- д) правильної відповіді немає.

10. При видачі палива в ковальський цех на технологічні потреби роблять запис:

- а) Д-т 23—К-т 201;
- б) Д-т 91—К-т 201;
- в) Д-т 949—К-т 203;
- г) Д-т 23—К-т 203.

11. Метод оцінки матеріалів при вибутті за методом ФІФО:

- а) собівартість перших за надходженням закупок;
- б) фактична собівартість заготівлі;
- в) собівартість останніх за надходженням закупок;
- г) планова собівартість придбання.

12. ПДВ, що належить до повернення з бюджету (податковий кредит) при попередній оплаті постачальникам за сировину і матеріали відображається проводкою:

- а) Д-т 644—К-т 631;
- б) Д-т 641—К-т 644;
- в) Д-т 641—К-т 311;
- г) Д-т 441—К-т 311;
- д) Д-т 371—К-т 311.

13. Виявлена нестача палива на складі цеху № 2 в межах норм природних втрат відображається проводкою:

- а) Д-т 203—К-т 947 “Нестачі і втрати від псування цінностей”;
- б) Д-т 92 —К-т 375 “Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків”;
- в) Д-т 91—К-т 803;
- г) Д-т 949—К-т 203;
- д) Д-т 23—К-т 203.

14. При безготівковому погашенні заборгованості постачальникам і підрядникам за отримані малоцінні і швидкозношувані предмети складається така кореспонденція рахунків:

- а) Д-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”—К-т “Малоцінні і швидкозношувані предмети”;
- б) Д-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”—К-т “Поточний рахунок в національній валюті”;
- в) Д-т “Малоцінні і швидкозношувані предмети”—К-т “Поточний рахунок в національній валюті”;
- г) Д-т “Малоцінні і швидкозношувані предмети”—К-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками”.

15. Бухгалтерський запис Д-т 23—К-т 201 означає:

- а) видача матеріалів на виробництво;
- б) використання матеріалів у виробництві;
- в) оприбуткування матеріалів з виробництва на склад;
- г) списання матеріалів на загальновиробничі або загальногосподарські потреби.

16. Нестача матеріальних цінностей при їх прийманні від постачальників відображається проводкою:

- а) Д-т 947—К-т 631;
- б) Д-т 374—К-т 371;
- в) Д-т 374—К-т 20.

17. При безготівковому погашенні заборгованості постачальникам і підрядникам за отримані матеріали робиться проводка:

- а) Д-т “Сировина і матеріали” — К-т “Готівка в національній валюті”;
- б) Д-т “Розрахунки з підзвітними особами” — К-т “Готівка в національній валюті”;
- в) Д-т “Готівка в національній валюті” — К-т “Сировина і матеріали”;
- г) Д-т “Розрахунки з вітчизняними постачальниками” — К-т “Поточний рахунок в національній валюті”.

18. Облік матеріалів у синтетичному обліку ведеться:

- а) за обліковими цінами;
- б) за цінами купівлі;
- в) за первісною вартістю.

19. При оприбуткуванні приплоду тварин складається проводка:

- а) Д-т 20—К-т 23;
- б) Д-т 26—К-т 20;
- в) Д-т 21—К-т 23;

г) Д-т 28—К-т 23.

20. При отриманні товарів від постачальників без попередньої оплати ПДВ відображається проводкою:

- а) Д-т 641—К-т 361;
- б) Д-т 361—К-т 641;
- в) Д-т 631—К-т 641;
- г) Д-т 641—К-т 631.

21. У разі, коли ціни мають тенденцію до зростання, найбільш реально відображає собівартість продукції метод оцінки запасів:

- а) ЛІФО;
- б) ФІФО;
- в) питання поставлене некоректно.

22. Результат дооцінки матеріалів відображається проводкою:

- а) Д-т 719 “Інші доходи від операційної діяльності” — К-т 20 “Запаси”;
- б) Д-т 414 “Інший капітал у дооцінках” — К-т 23 “Виробництво”;
- в) Д-т 20 “Матеріали” — К-т 414 “Інший капітал у дооцінках”;
- г) Д-т 20 “Запаси” — К-т 441 “Прибуток нерозподілений”;
- д) Д-т 20—К-т 719;
- е) Д-т 946—К-т 20 методом червоне сторно.

23. Який строк дії доручення на отримання товарно-матеріальних цінностей зі складу іншого підприємства?

- а) не обмежений;
- б) залежить від місця одержання товарів;
- в) не менше 15 днів;
- г) до десяти днів;
- д) встановлюється підприємством самостійно.

24. На нестачу матеріалів (понад норми природних втрат у дорозі), виявлену при прийнятті вантажів від транспортної організації складають запис:

- а) Д-т 947 —К-т 631;
- б) Д-т 947—К-т 20;
- в) Д-т 374—К-т 947;
- г) Д-т 374—К-т 371;
- д) інший варіант.

25. Виявлені при інвентаризації надлишки матеріалів оприбутковуються записом:

- а) Д-т 20—К-т 79;
- б) Д-т 20—К-т 719 “Інші доходи від операційної діяльності”;

в) Д-т 20—К-т 372 “Розрахунки з підзвітними особами”.

26. Покриття різниці у вартості матеріалів, зарахованих за пересортицею відображається записом:

- а) Д-т 20—К-т 372 “Розрахунки з підзвітними особами”;
- б) Д-т 372—К-т 20 “Матеріали”;
- в) Д-т 375—К-т 947;
- г) Д-т 20—К-т 947;
- д) Д-т 375—К-т 716.

27. Сировина, що закуплена у пов’язаної фізичної особи оприбутковується:

- а) за ціною закупівлі без ПДВ;
- б) за ціною закупівлі без податку з доходів фізичних осіб;
- в) за ціною закупівлі без ПДВ та податку доходів з фізичних осіб;
- г) за фактичною ціною закупівлі, але не більше звичайної ціни.

28. Підприємство матиме найвищий кінцевий фінансовий результат при такому методі оцінки запасів при вибутті:

- а) ФІФО;
- б) ЛІФО;
- в) середньозваженої собівартості.

29. Малоцінні і швидкозношувані предмети від інших запасів відрізняються:

- а) вартістю;
- б) строком служби;
- в) тим, що це предмети праці;
- г) тим, що це засоби праці.

30. Підприємство здійснило разову закупівлю запчастин на суму 18 грн з ПДВ:

- а) воно має право включити суму сплаченого ПДВ на розрахунки з бюджетом без податкової накладної;
- б) воно не має права включити суму сплаченого ПДВ на розрахунки з бюджетом без податкової накладної;
- в) воно має право включити суму сплаченого ПДВ на розрахунки з бюджетом без податкової накладної, якщо написало заяву в податкову службу про відмову постачальника у виписці податкової накладної.

31. При оприбуткуванні врожаю зерна складається бухгалтерська проводка:

- а) Д-т 22—К-т 20;
- б) Д-т 27—К-т 23;
- в) Д-т 26—К-т 21;

г) Д-т 23—К-т 27.

32. Визначити правильну кореспонденцію рахунків з оприбуткування готової продукції від основного виробництва.

- а) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Матеріали”;
- б) Д-т рахунка “Готова продукція”—К-т рахунка “Загальновиробничі витрати”;
- в) Д-т рахунка “Готова продукція”—К-т рахунка “Виробництво”
- г) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Готова продукція”

33. Оприбутковано готову продукцію, отриману від допоміжного виробництва. Визначити вірну кореспонденцію рахунків.

- а) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Матеріали”;
- б) Д-т рахунка “Готова продукція”—К-т рахунка “Загально-виробничі витрати”;
- в) Д-т рахунка “Готова продукція”—К-т рахунка “Виробництво”;
- г) Д-т рахунка “Виробництво”—К-т рахунка “Готова продукція”.

34. Проведена дооцінка готової продукції. Вказати вірну відповідь.

- а) Д-т 26 “Готова продукція”—К-т 79 “Фінансові результати”;
- б) Д-т 43 “Резервний капітал”—К-т 26;
- в) Д-т 26—К-т 414 “Інший капітал у дооцінках”;
- г) Д-т 946—К-т 26 методом сторно;
- д) Д-т 26—К-т 719.

6 ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

6.1 Запитання та завдання для самоконтролю

1. Види інвестицій.
2. Джерела фінансування інвестицій.
3. Економічний зміст капітальних інвестицій і завдання обліку.
4. Завдання обліку фінансових інвестицій.
5. Методи обліку фінансових інвестицій: за справедливою вартістю; амортизованою собівартістю; участі в капіталі.
6. Облік витрат на капітальне будівництво.
7. Облік довгострокових фінансових інвестицій пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі.
8. Облік доходів і втрат від участі в капіталі.
9. Облік доходів і собівартості реалізованих фінансових інвестицій.
10. Облік інвестицій непов'язаним сторонам.
11. Облік поточних фінансових інвестицій (еквівалентів грошових коштів, інших поточних фінансових інвестицій).
12. Обліку втрат від зменшення корисності фінансових інвестицій.
13. Фінансові інвестиції: економічна суть і значення.

6.2. Задачі для розв'язання

Задача 1. Підприємство “А” викупило 35 % простих акцій підприємства “Б” за 480 тис. грн. За результатами року підприємство “Б” оголосило 200 тис. грн чистого прибутку, з якого 60 тис. грн виплатило підприємству А.

Відобразити операції у бухгалтерському обліку.

Задача 2. Підприємство “А” купує за номінальною вартістю 35 % привілейованих 10 % акцій підприємства “Б” за 240 тис. грн.

За результатами року підприємство “Б” оголосило 100 тис. грн чистого прибутку та сплатило підприємству “А” належну суму дивідендів.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 3. Підприємство “А” інвестує тимчасово вільні кошти в облігації підприємства “Б”. 1.05.201_ р. воно придбало 200 облігацій по 940 грн, номіналом по 1000 грн, ставка відсотка — 10 % , відсотки сплачуються 4 рази на рік — 1.04, 1.07, 1.10, 1.01. Брокерська комісія 700 грн. Строк погашення облігацій — 1 січня наступного року.

Відобразити всі господарські операції бухгалтерськими проводками.

Задача 4. Підприємство “А” купило 3 тис. акцій підприємства “Б” за ціною 25 грн за штуку. Брокерська комісія 650 грн. Доля куплених акцій у статутному капіталі підприємства “Б” складає 5 %.

На кінець року ринкова вартість акцій підприємства “Б” підвищилась до 32 грн за одну.

Оцінити портфель цінних паперів. Записати проводки.

Задача 5. Підприємство інвестує тимчасово вільні кошти в облігації іншого підприємства. 1.05.201_ р. воно придбало 200 облігацій по 1050 грн, номінальна вартість яких по 1000 грн, ставка відсотка — 10 % , строк погашення облігацій — 1 січня наступного року, відсотки сплачуються 4 рази на рік — 1.04, 1.07, 1.10,1.01. Брокерська комісія — 500 грн.

Відобразити бухгалтерськими проводками господарські операції на кожну дату.

Задача 6. Підприємство “А” 1 вересня 201_ р. купило 30 тис. акцій підприємства “Б” за суму 30 тис. грн, що становить 30 % загальної кількості акцій випущених підприємством “Б”. Метою придбання акцій був перепродаж у найбільш вигідний момент. 31 грудня підприємство “Б” оголосило та сплатило підприємству “А” дивіденди у сумі 0,20 грн за одну акцію.

Розрахувати дохід від інвестицій та суму відшкодування вартості інвестицій. Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 7. Фінансові інвестиції підприємства “А” у підприємство “Б” 20 тис. грн, доля — 40 %.

1. Підприємство “Б” отримало 100 тис. грн прибутку до вирахування податку на прибуток;

2. Підприємство “Б” отримало 100 тис. грн збитку.

Розрахувати прибуток чи втрати підприємства А та відобразити в обліку і звітності, дати пояснення, зробити висновки.

Задача 8. Підприємством “А” придбані акції підприємства “Б” в обмін на емітовані власні акції. Номінал акцій підприємства “Б” 10000 грн, а їх справедлива вартість 14000 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 9. Підприємством “А” придбані акції підприємства “Б” номінальною вартістю 8000 грн в обмін на готову продукцію. Справедлива вартість готової продукції 10000 грн (не включаючи ПДВ), а виробнича собівартість — 9000 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 10. Підприємством “А” у липні 201_ р. придбані акції підприємства “Б” з метою продажу у найближчі 12 місяців. Вартість придбання становить 10000 грн. На дату складання звітності за 9 місяців справедлива вартість інвестицій становила 12,0 тис. грн, а на дату складання річної звітності — 9,0 тис. грн. У січні наступного року акції продані за 8,0 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 11. На підприємстві виявлена нестача однієї простої акції, що призначена для продажу з вказаною номінальною вартістю 100 грн. Суму нестачі віднесено за рахунок винного. Первісна вартість однієї акції — 1 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 12. Підприємство з метою збільшення капіталу придбало 20 унцій золота за ціною 15,8 тис. грн. за унцію. Курс НБУ на дату купівлі — 15,5 тис. грн за унцію, на дату балансу — 15,9 тис. грн. за унцію.

Зробити бухгалтерські проводки на дату придбання золота та на дату балансу.

Задача 13. 1.03.201_ р. інвестор купує довгострокові облигації номіналом 100,0 тис. грн за 97,0 тис. грн із строком погашення через 2 роки. Ставка доходу 12 % річних, виплата відсотків 2 рази на рік 1.07 та 1.01.

Відобразити в обліку операції на кожну з вказаних дат.

Задача 14. Підприємство 1 січня 201_ року придбало облигації номінальною вартістю 30000 грн за 32500 грн. Фіксована ставка відсотка за облигаціями встановлена 20 процентів річних. Дата погашення облигацій відбудеться через 4 роки. Виплата відсотка здійснюється щорічно в кінці року.

Розрахувати амортизацію премії та зробити всі проводки від придбання до погашення облигацій.

Задача 15. Підприємство інвестує тимчасово вільні кошти в облигації іншого підприємства. 1.05.201_ р. воно придбало 200 облигацій по 1050 грн, номінальна вартість яких по 1000 грн, річна ставка відсотка — 10 % , строк погашення облигацій — 1 січня наступного року, відсотки сплачуються 4 рази на рік — 1.04, 1.07, 1.10, 1.01. Брокерська комісія — 500 грн.

Відобразити бухгалтерськими проводками господарські операції на кожну дату.

Задача 16. У січні 201_ р. підприємство отримало товар від нерезидента на суму \$ 50 000 з відстрочкою платежу на 2 місяці. Курс НБУ на дату оформлення ВМД становив 17,05 грн за \$ 1. Мито — 25,0 тис. грн, митний збір — 750 грн. У лютому на підприємство надійшла від постачальника ковер-нота (повідомлення про знижку) на 5 % від ціни товару за вчасні розрахунки за попередніми поставками. У цьому ж місяці підприємство розрахувалось з постачальником. Курс НБУ на дату отримання ковер-ноти та розрахунку — 17,03 грн за \$ 1.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

6.3 Тести

1. Довгострокові фінансові інвестиції — це інвестиції:

- а) строком до одного року;
- б) строком більше одного року;
- в) строком більше 3-х років;
- г) строком більше 5-ти років.

2. При обліку інвестицій за методом участі в капіталі показники діяльності об'єкта інвестиції:

- а) впливають на баланс підприємства;
- б) не впливають на баланс підприємства;
- в) впливають лише при отриманні об'єктом інвестицій прибутків;
- г) впливають лише при отриманні об'єктом інвестицій збитків.

3. Грошовий депозитний вклад у банк строком на 15 місяців у балансі відображається як:

- а) гроші;
- б) довгострокові фінансові інвестиції за методом участі в капіталі;
- в) інша довгострокова дебіторська заборгованість;
- г) довгострокові фінансові інвестиції непов'язаним сторонам.

4. Облік фінансових інвестицій ведуть у журналі-ордері:

- а) 3;
- б) 4;
- в) 5.

5. Інвестиційна діяльність це:

- а) операції з грошовими коштами;
- б) операції з придбання та реалізації необоротних активів та фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;
- в) операції з кредитування перспективних підприємств.

6. Не є інвестиційною діяльністю:

- а) купівля акцій інших підприємств для наступного продажу;
- б) купівля облігацій інших підприємств чи держави;
- в) списання необоротних матеріальних активів;
- г) купівля матеріальних запасів.

7. При обміні запасів на корпоративні права довгострокові фінансові інвестиції:

- а) відображаються;
- б) не відображаються.

8. Фінансові інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення відображаються на дату балансу:

- а) за первісною вартістю;
- б) за справедливою вартістю;
- в) за амортизованою собівартістю.

9. Звітність інвестора консолідується, якщо інвестиції у статутний капітал іншого підприємства становлять:

- а) до 20 % статутного капіталу;
- б) від 20 до 50 % статутного капіталу;
- в) понад 50 % статутного капіталу.

10. Підприємство придбало у іншого підприємства, інвестиції в яке обліковуються за методом участі в капіталі, 1000 облігацій номіналом однієї 1000 грн з дисконтом у 10 %, які будуть погашені через 2 роки. Відсоток за облігаціями нараховується кожні півроку з розрахунку 12 % річних. Придбані облігації будуть обліковуватись на дату придбання на субрахунку:

- а) 141 “Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі;
- б) 142 “Інші інвестиції пов'язаним сторонам”;
- в) 143 “Інвестиції непов'язаним сторонам”.

11. Придбання деривативів фінансовими інвестиціями:

- а) є;
- б) не є.

12. Придбані для утримання банківські метали обліковуються як:

- а) фінансові інвестиції;
- б) виробничі запаси;
- в) товари.

13. Амортизація дисконту в інвестора призводить до:

- а) збільшення вартості інвестиції;
- б) зменшення вартості інвестиції;
- в) не впливає на облікову вартість інвестиції.

14. Амортизація премії в інвестора призводить до:

- а) збільшення вартості інвестиції;
- б) зменшення вартості інвестиції;
- в) не впливає на облікову вартість інвестиції.

15. Придбані акції, які не котуються на фондовій біржі, на дату балансу відображаються за:

- а) собівартістю;
- б) справедливою вартістю;

- в) амортизованою вартістю;
- г) за собівартістю з урахуванням зменшення корисності.

16. Процентний вексель у кредитора, за яким відсотки нараховуються щокварталу, на дату балансу відображається за:

- а) собівартістю;
- б) справедливою вартістю;
- в) амортизованою вартістю;
- г) за собівартістю з урахуванням зменшення корисності.
- д) за номінальною вартістю.

17. Амортизація інвестицій відображається на рахунках:

- а) 13;
- б) 97;
- в) 74;
- г) 74 або 97.

18. Внесення активів у спільну діяльність є фінансовими інвестиціями у разі:

- а) якщо спільна діяльність здійснюється без створення юридичної особи;
- б) якщо спільна діяльність здійснюється зі створення юридичної особи;
- в) у будь-якому разі.

19. Втрати від зменшення корисності фінансових інвестицій відображаються за рахунком:

- а) 23;
- б) 92;
- в) 64;
- г) 97.

20. Нараховані відсотки за утримуваними облігаціями призводять до:

- а) збільшення доходів у бухгалтерському обліку;
- б) збільшення податкових доходів;
- в) збільшення доходів у бухгалтерському обліку та податкових доходів;
- г) не впливають на величину доходів та податкових доходів.

21. Внаслідок здійснення фінансових інвестицій інвестор може отримувати:

- а) лише дивіденди;
- б) лише відсотки;
- в) дивіденди та відсотки;
- г) ренту;
- д) роялті;
- е) дивіденди, відсотки, ренту, роялті.

22. Суттєвий вплив інвестора — це:

- а) повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової, господарської та комерційної політики об'єкта інвестування без здійснення контролю цієї політики;
- б) доля у статутному капіталі до 20 %;
- в) доля у статутному капіталі 20—50 %;
- г) доля у статутному капіталі понад 50 %.

23. Підприємство придбало 40 % акцій іншого підприємства з метою їх перепродажу протягом терміну, що не перевищує 12 місяців. Така інвестиція в інвестора повинна обліковуватись на рахунку:

- а) 141;
- б) 142;
- в) 143;
- г) 352.

24. При придбанні облігацій за кошти, перераховані з поточного рахунка, правильна кореспонденція рахунків така:

- а) Д-т 28—К-т 63;
- б) Д-т 40—К-т 31;
- в) Д-т 35—К-т 31;

25. Купівля облігацій з дисконтом означає, що вони куплені:

- а) за номінальною вартістю;
- б) за справедливою вартістю;
- в) вартістю, яка більше за номінальну;
- г) вартістю, яка менша за номінальну.

26. Втрати від зменшення корисності фінансових інвестицій до податкових витрат:

- а) належать;
- б) не належать.

27. Фінансові інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення відображаються в обліку на дату балансу:

- а) за первісною вартістю;
- б) за ціною придбання;
- в) за амортизованою собівартістю.

28. Еквіваленти грошових коштів — це:

- а) золото;
- б) поточні фінансові інвестиції, які будуть погашені у поточному місяці.

29. Термін визнання поточних фінансових інвестицій еквівалентами

грошових коштів визначається:

- а) обліковою політикою підприємства;
- б) П(с)БО “Фінансові інвестиції”;
- в) Законом.

30. У підприємства достроково емітентом були викуплені облигації за номінальною вартістю, які були придбані з дисконтом. Нараховувати амортизацію дисконту у зв’язку з цією подією:

- а) потрібно;
- б) непотрібно.

31. Еквіваленти грошових коштів — це:

- а) короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції;
- б) грошові документи;
- в) інвестиції у корпоративні права.

32. Еквіваленти грошових коштів є:

- а) об’єктом інвестування;
- б) засобом інвестування;
- в) об’єктом та засобом інвестування.

33. Банківські сертифікати, які придбані підприємством за номінальною вартістю на дату балансу відображаються за вартістю:

- а) первісною;
- б) номінальною;
- в) амортизованою.

34. Дохід від реалізації еквівалентів грошових коштів відображають за субрахунком:

- а) 741 “Дохід від реалізації фінансових інвестицій”;
- б) 746 “Інші доходи від звичайної діяльності”;
- в) 712 “Дохід від реалізації інших оборотних активів”;
- г) 719 “Інші доходи від операційної діяльності”.

35. Сертифікат золотий — це:

- а) сертифікат за яким гарантується лише виплата золотом;
- б) свідоцтво про депонування золота в банку;
- в) сертифікат, виплата за яким гарантується в будь-який момент пред’явлення до оплати.

36. На дату балансу еквіваленти грошових коштів відображаються за вартістю:

- а) первісною вартістю;
- б) справедливою вартістю;
- в) номінальною вартістю.

7 ОБЛІК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ ТА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ, УТРИМУВАНИХ ДЛЯ ПРОДАЖУ

7.1 Запитання та завдання для самоконтролю

1. Визначення інвестиційної нерухомості.
2. Облік інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю.
3. Облік інвестиційної нерухомості за первісною вартістю.
4. Оцінка інвестиційної нерухомості на дату балансу.
5. Облік продажу інвестиційної нерухомості.
6. Первісна оцінка необоротних активів та групи вибуття, утримуваних для продажу.
7. Визнання необоротних активів та групи вибуття, утримуваних для продажу.
8. Оцінка необоротних активів та групи вибуття, утримуваних для продажу, на дату балансу.

7.2 Задачі для розв'язання

Задача 1. На підприємстві обліковується об'єкт інвестиційної вартості за справедливою вартістю в сумі 20,0 тис. грн. На дату балансу справедлива вартість об'єкта становила: а) 18,0 тис. грн.; б) 22,0 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки для випадків *a* та *б*.

Задача 2. На підприємстві обліковується об'єкт інвестиційної вартості за первісною вартістю 20,0 тис. грн. та зносом 6,0 тис. грн. На дату балансу справедлива вартість об'єкта становила: а) 18,0 тис. грн.; б) 22,0 тис. грн.

Які дії має здійснити бухгалтер підприємства у цьому випадку.

Задача 3. Справедлива вартість об'єкта інвестиційної нерухомості на дату продажу 240,0 тис. грн з ПДВ, продажна вартість — 228,0 тис. грн. Об'єкт у обліку до дати продажу відображався за справедливою вартістю, яка становила 190,0 тис. грн без урахування ПДВ.

Зробити бухгалтерські проведення на дату продажу.

Задача 4. Переведена операційна нерухомість до інвестиційної, що оцінюватиметься за справедливою вартістю. Первісна вартість операційної нерухомості 200,0 тис. грн, знос — 80,0 тис. грн. Справедлива вартість інвестиційної нерухомості — 140,0 тис. грн. Раніше операційна нерухомість була уцінена на 30,0 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 5. Переведена інвестиційна нерухомість, що оцінювалась за справедливою вартістю у сумі 120,0 тис. грн, до складу запасів. Первісна вартість цієї нерухомості 200,0 тис. грн, знос — 80,0 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 6. Підприємство утримує на дату балансу будівлю, призначену для продажу. Первісна вартість будівлі 600 тис. грн, знос — 200 тис. грн. Ринкова вартість, за вирахуванням витрат на місці продажу (за мінусом ПДВ) — 300 тис. грн.

Пояснити, як повинна була обліковуватись ця будівля до дати балансу та відобразити в обліку вартість будівлі на дату балансу.

Задача 7. Підприємство утримує на дату балансу будівлю, яка була призначена для продажу. Первісна вартість будівлі 600 тис. грн, знос — 200 тис. грн. Ринкова вартість, за вирахуванням витрат на місці продажу (за мінусом ПДВ) — 300 тис. грн. Перед датою балансу будівля переведена до операційної нерухомості.

Пояснити, як повинна була обліковуватись ця будівля до дати балансу та відобразити в обліку вартість будівлі на дату балансу.

Задача 8. Підприємство перевело до нерухомості, яка призначена для продажу, будівлю, яка раніше використовувалась в операційній діяльності. Первісна вартість будівлі 600 тис. грн, знос — 200 тис. грн. Ринкова вартість, за вирахуванням витрат на місці продажу (за мінусом ПДВ) — 300 тис. грн. Частка позитивного гудвілу, що припадає на будівлю — 25,0 тис. грн.

Пояснити, як повинна була обліковуватись ця будівля до дати балансу та відобразити в обліку вартість будівлі на дату балансу.

Задача 9. Група вибуття, яка обліковується в сумі 200,0 тис. грн. на дату балансу має справедливу вартість 250,0 тис. грн. До цього до групи вибуття раніше була застосована уцінка в сумі 20,0 тис. грн та зменшення корисності на таку ж суму.

Відобразити вартість активу в обліку на дату балансу.

Задача 10. 10 січня поточного року підприємством прийнято рішення про продаж вантажного автомобіля первісна вартість якого 150,0 тис. грн, знос — 90,0 тис. грн. На 1 квітня автомобіль був не проданий, а його ринкова вартість за вирахуванням ПДВ становила 45,0 тис. грн. Автомобіль продано 20 квітня поточного року за 60,6 тис. грн з ПДВ.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 11. Підприємство у минулому році придбало інше підприємство за 10,0 млн. грн. При цьому, облікова вартість підприємства становила 9,0 млн. грн. У поточному році вирішено класифікувати придбане підприємство як групу вибуття. На дату балансу чиста вартість реалізації становила 8,5 млн. грн. Після дати балансу підприємство реалізоване за 10,63 млн. грн з ПДВ.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 12. 1 вересня 201_р. Правління АТ “Оріон” вирішило ліквідувати сегмент Д, який є сегментом її господарської діяльності, і 13 жовтня оголосила про його ліквідацію. На 13 жовтня балансова вартість чистих активів сегменту Д дорівнювала 1,5 млн. грн (активи — 2,0 млн. грн, зобов’язання – 0,5 млн. грн). Чиста вартість відшкодування активів була оцінена в 1,35 млн. грн, і було вирішено визнати збитки від зменшення корисності у сумі 0,65 млн. грн.

На 31 грудня цього ж року балансова вартість чистих активів сегменту Д дорівнювала 1,4 млн. грн (активи — 1,6 млн. грн, зобов’язання — 0,2 млн. грн). За період із дати оголошення рішення про ліквідацію сегмента і до кінця року ніякої втрати корисності не трапилось.

Зробити можливі бухгалтерські проводки та розкрити вплив прийнятого рішення на фінансову звітність підприємства.

7.3 Тести

- 1. При переведенні нерухомості із запасів до інвестиційної нерухомості, що оцінюватиметься за справедливою вартістю, перевищення собівартості запасів над справедливою вартістю інвестиційної нерухомості визнається:**
 - а) іншими витратами операційної діяльності;
 - б) іншими витратами звичайної діяльності;
 - в) уцінкою необоротних активів.

- 2. При завершенні будівництва інвестиційної нерухомості, яка обліковуватиметься за справедливою вартістю, перевищення справедливої вартості нерухомості на цю дату і витратами на будівництво визнається:**
 - а) іншим операційним доходом;
 - б) іншим доходом від звичайної діяльності;
 - в) дооцінкою активів.

- 3. Сума збільшення або зменшення справедливої вартості інвестиційної нерухомості на дату балансу відображається у складі:**
 - а) іншого операційного доходу або інших витрат операційної діяльності відповідно;
 - б) іншого доходу або інших витрат відповідно;
 - в) дооцінкою або уцінкою необоротних активів відповідно.

- 4. Будинок, який належить підприємству, що звітує, та наданий в операційну оренду обліковується за П(с)БО:**
 - а) 7 “Основні засоби”;
 - б) 14 “Оренда”;
 - в) 9 “Запаси”;
 - г) 32 “Інвестиційна нерухомість”.

5. Недрухомість, утримувана для продажу за умов звичайної діяльності відображається у складі:

- а) інвестиційної нерухомості;
- б) основних засобів;
- в) запасів.

6. Недрухомість, що будується або поліпшується за дорученням третіх сторін відображається у складі:

- а) інвестиційної нерухомості;
- б) основних засобів;
- в) запасів.

7. Недрухомість, зайнята власником відображається у складі:

- а) інвестиційної нерухомості;
- б) основних засобів;
- в) запасів.

8. Ймовірніше за все справедливою вартістю інвестиційної нерухомості є:

- а) ціна продажу 170 тис. грн за обов'язковою угодою з дочірнім підприємством;
- б) ціна 100 тис. грн за примусовим продажем, ініційованим Державною податковою адміністрацією;
- в) надходження в сумі 120 тис. грн, отримане конкурентом підприємства від продажу подібного будинку на аукціоні минулого місяця;
- г) оцінка за сумою 90 тис. грн. бюро технічної інвентаризації.

9. При продажу інвестиційної нерухомості зі зворотною орендою, яка обліковується за справедливою вартістю, за ціною, що дорівнює справедливій вартості, дохід відображається:

- а) за продажною вартістю;
- б) за справедливою вартістю;
- в) за балансовою вартістю.

10. При продажу інвестиційної нерухомості зі зворотною орендою, яка обліковується за справедливою вартістю, за ціною нижче справедливої вартості, дохід відображається:

- а) за продажною вартістю;
- б) за справедливою вартістю;
- в) за балансовою вартістю.

11. При продажу інвестиційної нерухомості зі зворотною орендою, яка обліковується за справедливою вартістю, за ціною вище справедливої вартості, дохід відображається:

- а) за продажною вартістю;
- б) за справедливою вартістю;
- в) за балансовою вартістю.

12. На необоротні активи, утримувані для продажу, амортизація:

- а) не нараховується, якщо вони обліковуються за справедливою вартістю;
- б) нараховується, якщо вони обліковуються за балансовою вартістю;
- в) не нараховується.

13. Придбані активи, які визнаються необоротними активами, утримуваними для продажу, зараховуються на баланс:

- а) за вартістю придбання;
- б) за собівартістю;
- в) за справедливою вартістю.

14. Необоротні активи та група вибуття, утримувані для продажу, відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності на дату балансу за:

- а) собівартістю;
- б) справедливою вартістю;
- в) найменшою з двох величин — балансовою вартістю або чистою вартістю реалізації.

15. Дохід від подальшого збільшення чистої вартості реалізації необоротних активів, групи вибуття, утримуваних для продажу, підприємство:

- а) визнає;
- б) не визнає;
- в) визнає в сумі, не більшій, ніж визнані витрати від його попередніх уцінок.

16. Сума збільшення або зменшення справедливої вартості інвестиційної нерухомості на дату балансу відображається у складі:

- а) іншого операційного доходу або інших витрат операційної діяльності відповідно;
- б) іншого доходу або інших витрат діяльності відповідно;
- в) в обліку не відображається.

17. Переведена інвестиційна нерухомість, що оцінювалась за справедливою вартістю у сумі 130,0 тис. грн, до складу запасів. Первісна вартість цієї нерухомості 200,0 тис. грн, знос — 80,0 тис. грн. Такі запаси будуть оприбутковані в сумі:

- а) 120,0 тис. грн;
- б) 130 тис. грн.;
- в) 50,0 тис. грн.

18. Дочірнє підприємство, що було придбане винятково з метою його перепродажу — це:

- а) інвестиція в асоційоване підприємство;
- б) поточна фінансова інвестиція;
- в) утримуваний для продажу компонент підприємства.

19. Групи вибуття обліковуються у складі:

- а) необоротних активів;
- б) запасів;
- в) оборотних активів.

20. Група вибуття — є сукупністю активів, які плануються до продажу або відчуження в інший спосіб:

- а) однією операцією;
- б) можливий продаж або відчуження кожного компоненту групи окремими операціями;
- в) можливий продаж або відчуження кожного компоненту групи окремими операціями, а також продаж чи відчуження всієї групи вибуття однією операцією.

21. Необоротний актив визнається утримуваним для продажу у разі, якщо такий продаж заплановано на:

- а) найближчі 12 місяців;
- б) будь-який строк;
- в) найближчі 12 місяців або на строк більше одного року в разі, якщо це обумовлено обставинами, які перебувають поза контролем підприємства, яке продовжує виконувати план продажу.

22. Вимоги П(с)БО 27 “Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність” слід застосовувати починаючи з такого випадку:

- а) підприємство 13 січня поточного року прийняло рішення про розробку плану припинення діяльності окремого сегмента А;
- б) підприємство 23 лютого поточного року затвердило детальний план припинення діяльності для окремого сегменту діяльності А до грудня цього року;
- в) підприємство 5 березня цього ж року уклало юридичну обов’язкову угоду з іншим підприємством про продаж сегменту А;
- г) 15 березня цього ж року підприємство зробило оголошення у засобах масової інформації про укладання юридичну обов’язкової юридичної угоди з іншим підприємством про продаж сегменту А.

23. Ознакою припиненої діяльності є така подія:

- а) скорочення робочого персоналу;
- б) припинення виробництва деяких видів продукції або закриття виробничої

- лінії;
- в) закриття виробничих потужностей;
- г) немає вірної відповіді.

24. При прийнятті рішення про припинену діяльність створення забезпечень пов'язаних з припиненням діяльності є:

- а) обов'язковим;
- б) необов'язковим;
- в) залежно від ситуації може бути обов'язковим або необов'язковим.

25. Дохід від продажу необоротних активів, утримуваних для продажу, відображають за субрахунком:

- а) 701;
- б) 742;
- в) 712.

8 ОБЛІК ВИТРАТ І КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ І ПОСЛУГ

8.1 Запитання та завдання для самоконтролю

1. Визнання витрат.
2. Витрати виробництва і витрати періоду.
3. Вплив видів діяльності на побудову обліку витрат.
4. Економічний зміст витрат діяльності підприємства.
5. Завдання і об'єкти обліку витрат.
6. Завдання обліку витрат.
7. Загальна схема обліку витрат виробничої діяльності підприємства і випуску продукції (робіт, послуг) та її характеристика.
8. Загальна характеристика рахунків з обліку витрат діяльності підприємства.
9. Загальні поняття про витрати та собівартість.
10. Зведений облік витрат на виробництво.
11. Класифікація витрат діяльності.
12. Методи обліку витрат на виробництво та калькулювання собівартості продукції.
13. Надзвичайні витрати та їх облік.
14. Облік браку та збитків від браку.
15. Облік витрат за економічними елементами.
16. Облік витрат основного виробництва.
17. Облік загальновиробничих, адміністративних витрат та витрат на збут.
18. Облік витрат майбутніх періодів.
19. Поняття податкових витрат та їх облік.
20. Склад витрат, що включаються в собівартість продукції (робіт, послуг)
21. Склад витрат, що формують собівартість продукції (робіт, послуг).
22. Облік фінансових витрат.

8.2 Задачі для розв'язання

Задача 1. Підприємство за основним виробництвом у звітному місяці мало такі витрати (дивись таблиці 8.1 та 8.2):

Таблиця 8.1 – Дані про витрати виробництва

Витрати	Сума, грн
1. Витрачені матеріали	150 000
2. Нарахована заробітна плата	400 000
3. Нарахування на заробітну плату	?
4. Нарахована орендна плата за поточний місяць	3 260 000
5. Нарахована амортизація основних засобів	1 500 000
6. Розподілені загальновиробничі витрати	100 000
Разом	?

Таблиця 8.2 – Дані про незавершене виробництво

Незавершене виробництво, тис. грн.		
Стаття	на початок місяця	на кінець місяця
Матеріали	2000	3000
Напівфабрикати	—	2000
Зарплата	1800	3200
Соціальне страхування	?	?
Разом	?	?

Зробити бухгалтерські проводки, визначити собівартість оприбуткованої готової продукції.

Задача 2. Підприємство витратило на представницькі цілі з метою реклами власної продукції наступні суми: готельне обслуговування запрошених — 750 грн; транспортне обслуговування запрошених сторонньою організацією — 1200 грн; проведення офіційного прийому в ресторані — 1400 грн, харчування запрошених — 360 грн; екскурсійне обслуговування — 600 грн. Всі суми, за винятком екскурсійного обслуговування включають ПДВ. Оподатковуваний прибуток підприємства за попередній рік — 150 тис. грн.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

Задача 3. Бухгалтерією підприємства перераховано у листопаді 201_ року за підписку на весь наступний рік журналу “Податки та бухгалтерський облік” 1200 грн.

Зробити бухгалтерські проведення за листопад поточного та за січень наступного року.

Задача 4. Відділом технічного контролю підприємства виявлено невиправний брак продукції, витрати на виготовлення якої склали 440 грн. У складі витрат матеріальна складова — 200 грн, нетоварні витрати — 240 грн. Від ліквідації забракованої продукції оприбутковано матеріали на суму 100 грн. Винуватцем визнано робітника, який допустив брак через необережність. Працівник відшкодував шкоду добровільно.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 5. Відділом технічного контролю підприємства виявлено невиправний брак продукції, витрати на виготовлення якої склали 440 грн. У складі витрат матеріальна складова — 200 грн, нетоварні витрати — 240 грн. Від ліквідації забракованої продукції оприбутковано матеріали на суму 100 грн. Винуватцем визнано постачальника матеріалів, який погодився з претензією і відшкодував шкоду в сумі 408 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 6. Нормальна потужність підприємства за обсягом випуску товарної продукції 1 млн. грн. Загальновиробничі витрати за нормальною

потужністю 200 тис. грн, з них постійні — 120 тис. грн. Фактичний обсяг випуску товарної продукції 950 тис. грн, загальновиробничі витрати 220 тис. грн, з яких постійні склали 125 тис. грн.

Скласти довідку-розрахунок розподілу загальновиробничих витрат та бухгалтерські проводки.

Задача 7. Нормальна потужність підприємства за обсягом випуску товарної продукції 1 млн. грн. Загальновиробничі витрати за нормальною потужністю 200 тис. грн, з них постійні — 120 тис. грн. Фактичний обсяг випуску товарної продукції 1200 тис. грн, загальновиробничі витрати 220 тис. грн, з яких постійні склали 125 тис. грн.

Зробити довідку-розрахунок розподілу загальновиробничих витрат та бухгалтерські проводки.

Задача 8. Підприємством на попередження надзвичайної події (повені) витрачено будівельних матеріалів на суму 20 тис. грн, нарахована зарплата працівникам — 10 тис. грн, здійснені витрати автотранспортного цеху на суму 14 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 9. На підприємстві внаслідок надзвичайної події (блискавки) згорів вантажний автомобіль. Первісна вартість вантажного автомобіля 90 тис. грн, знос фінансовий — 30 тис. грн, податковий — 35 тис. грн. Відшкодовано страховою організацією 20 тис. грн та оприбутковано металобрухт на суму 600 грн.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

Задача 10. На підставі наведених даних (дивись таблицю 8.3) розрахуйте виробничу та повну собівартість виготовленої продукції та зробіть проводки.

Таблиця 8.3 – Дані про витрати підприємства, грн

Показники	Продукт			Всього витрат
	А	Б	В	
Незавершене виробництво на початок місяця	100	200	300	
Витрачено сировини і матеріалів	30	20	60	
Заробітна плата працівників	50	60	70	
Витрати електроенергії, сума з ПДВ	25	25	25	
Амортизація основних засобів	30	28	45	
Загальновиробничі витрати, які підлягають розподілу				300
Витрати на збут				150
Адміністративні витрати				400
Незавершене виробництво на кінець місяця	120	180	160	

Примітка. Прийнята база розподілу загальновиробничих витрат — прями витрати на виробництво продукції.

Задача 11. Підприємство виготовляє муку. Перероблено 100 тон зерна та отримано муки вищого сорту 60 т, першого сорту — 20 т, другого сорту — 10 т. Крім муки отримано також 9,9 т висівок. Прямі витрати на виготовлення продукції склали 70 тис. грн. Загальновиробничі витрати, що підлягають розподілу — 30 тис. грн. Ціна реалізації муки: вищого сорту — 1,50 грн/кг, першого — 1,30 грн/кг, другого — 1,2 грн/кг, висівок — 40 коп./кг.

Скласти довідку-розрахунок розподілу загальновиробничих витрат та зробити бухгалтерські проводки.

Задача 12. Торгівельним підприємством заплановані відрахування для забезпечення виплат відпусток у розмірі 10 % від нарахованої зарплати. За поточний місяць нараховано 70 тис. грн заробітної плати та 5,0 тис. грн відпускних.

Скласти бухгалтерську довідку-розрахунок із нарахування у забезпечення виплат відпусток та можливі бухгалтерські проводки.

Задача 13. Підприємством за поточний місяць здійснені наступні адміністративні витрати: нарахована заробітна плата — 15 тис. грн, витрачено паперу — 150 грн, списані витрати на зв'язок — 400 грн, нарахована амортизація адміністративної будівлі — 700 грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 14. Підприємством за поточний місяць здійснені наступні витрати на збут: нарахована заробітна плата — 5 тис. грн, витрачено паперу — 150 грн, списані витрати на зв'язок — 200 грн, нарахована амортизація за складами готової продукції — 800 грн, сплачено за рекламні послуги 600 грн з ПДВ.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 15. Підприємство закупило комп'ютер за 3,0 тис. грн з ПДВ та безкоштовно передало міській школі. Прибуток до оподаткування по підприємству за минулий рік склав 5 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

Задача 16. 1 січня 201_ року підприємство розпочало будівництво складу. Єдиним борговим зобов'язанням підприємства упродовж I кварталу був довгостроковий вексель (ставка відсотка 11 % річних) на суму 3,0 млн. грн, строк погашення якого настає 31 грудня поточного року.

1 травня 201_ року підприємство отримало позику на суму 1,0 млн. грн терміном на один рік. Ставка відсотка за позикою становить 9 % річних. Відсотки нараховуються та сплачуються щоквартально.

У першому півріччі витрати на будівництво складу становили, грн:

1 січня	200 000
31 січня	700 000
28 лютого	1 000 000

31 березня	1 800 000
30 квітня	2 000 000
31 травня	1 700 000
30 червня	800 000

Розрахувати суму капіталізованих витрат у першому та другому кварталі.
Зробити бухгалтерські проводки.

8.3 Тести

1. Провізорна собівартість продукції на підприємствах визначається:

- а) за плановими показниками;
- б) за плановими і фактичними показниками звітнього року;
- в) за фактичними показниками;
- г) не визначається.

2. За кредитом калькуляційних рахунків відображаються:

- а) витрати, пов'язані зі створенням готової продукції, послуг;
- б) одержана продукція з виробництва;
- в) виручка від реалізації продукції;
- г) інші показники.

3. Залишок за калькуляційним рахунком буває:

- а) завжди;
- б) при незавершеному циклі виробництва;
- в) при допущених помилках;
- г) не буває.

4. За призначенням і структурою до збирально-розподільчих відносяться такі рахунки бухгалтерського обліку:

- а) загальновиробничі витрати;
- б) запасні частини;
- в) розрахунки за податками.

5. Списання витрат майбутніх періодів відбувається:

- а) одноразово у міру здійснення;
- б) не списуються;
- в) розподіляються і списуються періодично;
- г) пропорційно нарахованій основній заробітній платі.

6. Повна собівартість реалізованої продукції визначається як:

- а) підсумок виробничої собівартості реалізованої продукції, адміністративних витрат і загальновиробничих витрат;
- б) підсумок виробничої собівартості і загальновиробничих витрат;

- в) результат від вирахування з виробничої собівартості продукції залишків незавершеного виробництва;
- г) підсумок виробничої собівартості, адміністративних витрат та витрат на збут.

7. У бухгалтерському обліку залишки незавершеного виробництва відображаються на:

- а) рахунку готової продукції;
- б) рахунку “Напівфабрикати”;
- в) рахунку матеріалів;
- г) рахунку виробництва.

8. При відпуску матеріалів до цеху на технологічні цілі складається бухгалтерська проводка:

- а) дебет рахунку загальногосподарські витрати та кредит рахунку матеріали;
- б) дебет рахунку “Виробництво” і кредит рахунку елементів витрат та дебет рахунку елементів витрат і кредит рахунку матеріали;
- в) дебет рахунку “Інші операційні витрати” та кредит рахунку матеріали;
- г) дебет рахунку матеріали та кредит рахунку “Виробництво”.

9. При виявленні невиправного технологічного браку в цеху основного виробництва складається бухгалтерський запис:

- а) Д-т 23—К-т 25;
- б) Д-т 23—К-т 24;
- в) Д-т 24—К-т 23;
- г) Д-т 661—К-т 24;
- д) Д-т 947—К-т 24.

10. Списане паливо на основне виробництво, вказати правильну відповідь.

- а) Д-т 23—К-т 803 та Д-т 803—К-т 203;
- б) Д-т 10—К-т 201;
- в) Д-т 39—К-т 203;
- г) Д-т 203—К-т 92.

11. При відпуску зі складу матеріалів основному виробництву складається проводка:

- а) Д-т 20—К-т 201 “Сировина й матеріали”;
- б) Д-т 23—К-т 201 “Сировина й матеріали”;
- в) Д-т 201—К-т 22 “Малоцінні та швидкозношувані предмети”.

12. Витрати на відрядження працівників відділу збуту підприємства відображаються записом:

- а) Д-т 93—К-т 372;
- б) Д-т 93—К-т 371;

- в) Д-т 92—К-т 375;
- г) Д-т 377—К-т 93.

13. При списанні витрат на збут складається бухгалтерська проводка:

- а) Д-т 93—К-т 792;
- б) Д-т 794—К-т 92;
- в) Д-т 793—К-т 93;
- г) Д-т 791—К-т 93.

14. Витрати на відрядження адміністративного персоналу підприємства відображаються записом:

- а) Д-т 93—К-т 372;
- б) Д-т 93—К-т 371;
- в) Д-т 92—К-т 372;
- г) Д-т 377—К-т 93.

15. Запасні частини, витрачені при поточному ремонті токарного верстата відносяться на рахунок:

- а) “виробництво”;
- б) “капітальні інвестиції”;
- в) “загальновиробничі витрати”;
- г) “інші витрати операційної діяльності”.

16. Списання загальногосподарських витрат відображається в обліку кореспонденцією рахунків:

- а) Д-т 23—К-т 91;
- б) Д-т 791—К-т 92;
- в) Д-т 92—К-т 91;
- г) Д-т 24—К-т 20;

17. Бухгалтерським записом Д-т 23—К-т 39 відображається:

- а) списання браку;
- б) списання раніше створених резервів;
- в) віднесення надходжень коштів на доходи, які надійшли як оплата за послуги, строк розрахунків за які ще не настав;
- г) погашення витрат на освоєння нових видів продукції.

18. Розподілено загальновиробничі витрати. Вказати вірну кореспонденцію рахунків.

- а) Д-т 201—К-т 91;
- б) Д-т 23—К-т 661;
- в) Д-т 23—К-т 91;
- г) Д-т 201—К-т 203.

19. У фінансовому обліку визначається собівартість продукції:

- а) повна;
- б) цехова;
- в) виробнича;
- г) за прямими витратами.

20. База розподілу загальноновиробничих витрат визначається:

- а) П(с)БО 16 “Витрати”;
- б) Методичними рекомендаціями з калькулювання продукції, затвердженими Мінфіном;
- в) внутрішніми нормативними документами підприємства.

21.База розподілу адміністративних витрат для визначення повної собівартості продукції визначається:

- а) П(с)БО 16 “Витрати”;
- б) Методичними рекомендаціями з калькулювання продукції, затвердженими Мінфіном;
- в) внутрішніми нормативними документами підприємства.

22.Згідно із Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” планування операційних витрат підприємства є:

- а) обов’язковим;
- б) необов’язковим;
- в) обов’язковим лише для державних підприємств.

23. Витрати, включені до собівартості продукції для податкових цілей визнаються:

- а) під час здійснення таких витрат;
- б) при придбанні запасів, робіт та послуг для виробництва продукції та нарахуванні заробітної плати працівникам, пов’язаним з виробництвом продукції;
- в) під час передачі права власності на готову продукцію покупцю.

24. Інформація про витрати підприємства накопичується в журналі:

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3;
- г) 4;
- д) 5;
- е) 6;
- ж) 7.

25. Кваліфікаційні активи — це:

- а) основні засоби;
- б) всі необоротні матеріальні та нематеріальні активи;
- в) активи, які обов’язково потребують суттєвого часу для їх створення.

26. Витрати на створення кваліфікаційного активу для цілей капіталізації включають лише витрати для здійснення яких:

- а) сплачуються грошові кошти;
- б) передаються інші активи;
- в) приймаються зобов'язання з нарахуванням відсотків;
- г) всі відповіді вірні;
- д) немає жодної вірної відповіді.

27. Капіталізація фінансових витрат, пов'язаних із залученням позикових коштів для створення кваліфікаційних активів є:

- а) здійснюється лише у разі, якщо капіталізація передбачена обліковою політикою підприємства;
- б) необов'язковою;
- в) обов'язковою.

28. Підприємство, яке будує адміністративну будівлю має залучені кошти. На протязі кварталу підрядчиком виконані роботи на суму 300 тис. грн, за які буде сплачено у наступному кварталі. Чи визнаються у цьому кварталі витрати замовника з метою капіталізації фінансових витрат?

- а) визнаються;
- б) не визнаються;
- в) визнаються в сумі за мінусом ПДВ.

29. При списанні матеріальних цінностей на виробництво визнаються:

- а) лише витрати;
- б) лише податкові витрати;
- в) витрати та податкові витрати.

30. Капіталізація фінансових витрат на період, у якому на суттєвий час зупинилось виконання робіт зі створення кваліфікаційного активу

- а) призупиняється;
- б) не призупиняється.

31. Елемент витрат — це:

- а) витрати, які обліковуються на одному рахунку;
- б) сукупність економічно однорідних витрат;
- в) стаття витрат.

32. Прямі витрати — це:

- а) витрати, що можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом;
- б) всі витрати за винятком адміністративних;
- в) всі витрати за винятком адміністративних та витрат на збут.

33. Нормальна потужність — це:

- а) потужність підприємства при повному завантаженні його виробничих потужностей;
- б) очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва;
- в) потужність підприємства при повному завантаженні його виробничих потужностей за вирахуванням запланованих простоїв.

34. Поняття нормальна потужність у бухгалтерському обліку використовується з метою:

- а) планування та аналізу діяльності;
- б) розподілу всіх непрямих витрат;
- в) розподілу постійних загальновиробничих витрат.

35. Витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно:

- а) зі зменшенням активів;
- б) зі збільшенням зобов'язань;
- в) зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань.

36. Адміністративні витрати — це:

- а) витрати на продукт;
- б) витрати періоду.

37. До виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) включаються:

- а) прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати;
- б) прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; загальновиробничі витрати; витрати на збут;
- в) прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні адміністративні та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

38. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати включаються:

- а) до витрат періоду;
- б) до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) у періоді їх виникнення;
- в) до складу витрат незавершеного виробництва.

39. Перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат устанавлюються:

- а) П(с)БО;

- б) наказами мінфіну;
- в) підприємством.

40. Витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), поділяються на:

- а) адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати;
- б) монетарні та немонетарні;
- в) адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати.

41. Собівартість реалізованих виробничих запасів, для цілей бухгалтерського обліку складається з:

- а) їх облікової вартості та витрат, пов'язаних з їх реалізацією;
- б) облікової вартості;
- в) справедливої вартості за мінусом витрат на місці продажу.

42. Витрати операційної діяльності групуються за такою кількістю економічних елементів:

- а) 3;
- б) 4;
- в) 5;
- г) 6.

43. Втрати від знецінення запасів належать до витрат:

- а) операційних;
- б) інших витрат;
- в) адміністративних витрат.

44. Порядок оцінки незавершеного виробництва визначається:

- а) П(с)БО;
- б) наказами мінфіну;
- в) підприємством.

45. Для оцінки незавершеного виробництва не може бути застосовано такі методи:

- а) ціни продажу;
- б) середньозваженої собівартості;
- в) прямих матеріальних витрат;
- г) повних витрат;
- д) ФІФО.

46. Надзвичайні витрат обліковують на рахунку:

- а) 23;
- б) 94;
- в) 97;

г) 99.

47. Бухгалтерська проводка Д-т 23—К-т 20 свідчить про виникнення:

- а) витрат;
- б) податкових витрат;
- в) витрат та податкових витрат;
- г) немає вірної відповіді.

48. Бухгалтерська проводка Д-т 23—К-т 631 свідчить про виникнення:

- а) витрат;
- б) податкових витрат;
- в) витрат та податкових витрат;
- г) немає вірної відповіді.

49. Бухгалтерська проводка Д-т 371—К-т 311 свідчить про виникнення:

- а) витрат;
- б) витрат та податкових витрат;
- в) податкових витрат.
- г) немає вірної відповіді;

50. Бухгалтерська проводка Д-т 201—К-т 371 свідчить про виникнення:

- а) витрат;
- б) податкових витрат;
- в) витрат та податкових витрат;
- г) немає вірної відповіді.

9 Приклад вирішення задачі

Задача. Первісна вартість придбаного у грудні 2014 р. верстата 80,0 тис. грн, термін його корисної експлуатації — 5 років. Очікується, що ліквідаційна вартість верстата становитиме 5,0 тис. грн.

Розрахувати щорічну суму амортизації методом зменшення залишкової вартості. Зробити бухгалтерські проводки з придбання та нарахування амортизації за перший квартал (помісячно).

Вирішення задачі

Згідно з П(с)БО 7 “Основні засоби” за методом зменшення залишкової вартості річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об’єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Річна норма амортизації (у відсотках) обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об’єкта з результату від ділення ліквідаційної вартості об’єкта на його первісну вартість.

$$\text{Річна норма амортизації} = 1 - \sqrt[5]{\frac{5000}{80000}} = 0,4256508.$$

$$\text{Річна сума амортизації у перший рік} = 80000 \cdot 0,4256508 = 34052,06$$

$$\text{Місячна сума амортизації} = 34052,06 : 12 = 2837,67.$$

На рахунках бухгалтерського обліку будуть відображені такі записи (дивись таблицю 9.1):

Таблиця 9.1 – Відображення в бухгалтерському обліку операцій з придбання верстата та нарахування амортизації

Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума
Отримано верстат та відображені капітальні інвестиції у сумі без ПДВ	152	631	80000,00
Відображено податковий кредит	641	631	16000,00
Оприбутковано верстат	104	152	80000,00
Перераховано за верстат постачальнику	631	311	96000,00
Нарахована амортизація за січень місяць	23	831	2837,67
	831	131	2837,67
Нарахована амортизація за лютий місяць	23	831	2837,67
	831	131	2837,67
Нарахована амортизація за березень місяць	23	831	2837,67
	831	131	2837,67

Щорічні норми нарахування амортизації будуть наступними (дивись таблицю 9.2) :

Таблиця 9.2 - Щорічна сума нарахованої амортизації

Роки	Залишкова вартість на початок року	Річна норма амортизації, коеф.	Сума нарахованої амортизації за рік	Залишкова вартість на кінець року
Перший	80000,00	0,4256508	34052,06	45947,94
Другий	45947,94	0,4256508	19557,78	26390,16
Третій	26390,16	0,4256508	11232,99	15157,17
Четвертий	15157,17	0,4256508	6451,66	8705,51
П'ятий	8705,51	0,4256508	3705,51*	5000,00

*Сума нарахованої амортизації в останній рік визначається як різниця між залишковою вартістю на початок року та ліквідаційною вартістю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Навчальна література

1. Бухгалтерський фінансовий облік /Бутинець Ф.Ф., Герасимович А.М., Малюга Н.М. та інші/ Під заг. ред. Ф.Ф. Бутиця. — Житомир.: ПП “Рута”, 2009. — 912 с.
2. Лень В.С. Фінансовий облік/В.С. Лень. — К.: Академія, 2011. —650 с.
3. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: Навчальний посібник/В.С. Лень, В.В. Гливенко. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 744 с.
4. Лень В.С. Звітність підприємств. Підручник/В.С. Лень, В.В. Гливенко. — Київ: Каравела, 2010. — 672 с.

Методична література

1. Лень В.С. Фінансовий облік в Україні: задачі, тести, відповіді. Практикум для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей/ В.С. Лень. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 320 с.
2. Фінансовий облік І. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни “Фінансовий облік 1” для студентів економічних спеціальностей/Укл.: Лень В.С. — Чернігів: ЧДТУ, 2007.— 24 с.

Допоміжна література

1. Податковий кодекс України від 02.12.10 № 2755-VI.
2. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 р. № 996-XIV.
3. Закон України “Про відпустки” від 15.11.96 № 504/96-ВР.
4. Закон України “Про Державний бюджет України” на відповідний рік.
5. Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 08.07.10 № 2464-VI.
6. Закон України “Про запровадження єдиного збору, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України” від 04.11.99 № 1212-XIV.
7. Закон України “Про зв’язок” від 16.05.95 № 160/95-ВР.
8. Закон України “Про індексацію грошових доходів населення” від 25.04.97 № 234/97-ВР.
9. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 28 грудня 2014 року № 77-VIII.
10. Закон України “Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв’язку з порушенням строків їх виплати” від 19.10.00 № 2050-III.
11. Закон України “Про лізинг” від 16.12.97 № 723/97-ВР.
12. Закон України “Про оплату праці” від 24.03.95 № 108/95-ВР.

13. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 25.06.91 № 1264-ХІІ.

14. Закон України “Про охорону праці” від 14.10.92 № 2694-ХІІ.

15. Закон України “Про рекламу” від 03.07.96 № 270/96-ВР.

16. Генеральна угода між Кабінетом Міністрів України, всеукраїнськими об’єднаннями організацій роботодавців і підприємців та всеукраїнськими профспілками і профоб’єднаннями на 2010—2012 роки.

17. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом Державного комітету статистики України від 13.01.04 № 5.

18. Інструкція зі статистики чисельності робітників, зайнятих у народному господарстві України, затверджена наказом Мінстату України від 07.07.95 № 171.

19. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.03.98 № 59.

20. Кодекс законів про працю, затверджений Законом від 10.12.71 № 322-VІІІ.

21. Методичні рекомендації щодо запровадження погодинної оплати праці та дотримання мінімальних годинних гарантій в оплаті праці, затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 16.04.99 № 69.

22. Порядок проведення індексації грошових доходів громадян, затверджений постановою КМУ від 07.05.98 № 663.

23. Постанова ВРУ “Про індексацію грошових доходів населення” від 03.12.98 № 292-XIV.

24. Постанова КМУ “Про індексацію грошових доходів громадян” від 21.12.98 № 2034.

25. Рекомендації щодо визначення заробітної плати працюючих в залежності від особистого внеску працівника в кінцеві результати роботи підприємства, затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 31.03.99 № 44.